

פרה שנים שהיו פרקה

קבו

משנה אחרונה

הקרוי ולא חיישי' שאל
יפסיקנה. אלא הכא
לכתחלה מתמריני והכי
משמע מדאמר ר"י הרי
היא בחוקת מותרת
ללא ה"ל למימר אלא
הרי היא בחוקתה.
ומאי מותרת. אלא לומר
דמותרת לכתחלה ולהכי
לא אמר בחוקת כשרה.
וכן כס מ"ך דא"ר
ישמעאל מתין לה ר"ס
אומר א"ל משמע נמי
לכתחלה פ"ג י
ובדיעבד מודה ר"י
ללא דמי למי בימי
לעיל כמ"ס עס :

הפארת ישראל

בועז

מכשירין מ"ב מ"ג ועוד בדוכתי טובא]. עכ"ל הרי לא מלינו בשום
דוכתא שיהיה אסור לשאוב מי חטאת. או זכ מנטבול בזמן גשמים
בנהרות. וגם דוחק לומר שכמות גשמים. היו משתמשין במשיינות
שנכתרות שאין שום השגת תעורבות מי גשמים. ואת"ל דהא דפסלינן
דהרי מדאורייתא חד בתיבי בטל. וכדאמרן. מיהו זהו רק
במחנה. כמחנה. הו"ל כנכתבנו בזמן היתר קודם
ג"ל דזה דוקא בדבר שנה במקומו. ומטעם
ג"ל דזה דוקא בדבר שנה במקומו. והרי גם
דכל שנתבטל בזמן היתר. חו"ל על האיסור שם כ"עול כלל. רק הו"ל
דהנודד מפרס אסור ככל מיינות שבעולם. מדכונן מעורבין עמו
הוא שנין לנכת תחת הקרקע לתוך
הוא שנין לנכת תחת הקרקע. שכלו להנהרות
הוא שנין לנכת תחת הקרקע. שכלו להנהרות
הוא שנין לנכת תחת הקרקע. שכלו להנהרות

יבין

לגלוים. ולא יפסיק העסר בין הכלי למים [פסלי ל']. וחב"ג
לעיל כמו בלע"ס מודע דסבול. הסם שאני דמעורבין בטבע
[פתיח"ט] (ח) :

אפילו תפרכות טסה א' פסולה דהיינו ודאי מדרבנן משום חומר מי חטאת.
בנתערב כהלוט כשכבר נשאלו המים לקידוש. תש"כ הכא בטעות גשמים
שייחד המים לקידוש. ואע"ג דלדרבה במחוכר לא שייך ביטול [כרס"י גיטין נד"ב ר"ה דלתא].
הבוע. אלא הכא מים מיוחד ינידי וספיר שייך בהו ביטול. ולהכי דוקא בנשתערבו פסולין
לענין המכיל איסור לכתחלה מחלקין בכה"ג [כרס"ו א"ח תמ"ו סק"ה] דכל שנתבטל בזמן היתר.
כאלו אין האיסור עוד בטעם. עכ"ל ק' מ"ס מדרים דאמרינן [בכורות נה"ב] דהנודד מפרס
פ"י סולמי דלור. והיינו קטנות המשיינות שתחת הקרקע. וחב"ג ה"ג הכל. כיון דמי הים
הנהרות. לפסלו הכל. ו"ל הכא כפירוש אמר' תורה מים חיים. דהיינו מי הים בעלמא
כתחית הארץ מהים לפס. הוא מקום הכשירן וחיותם. משא"כ נדר. כגדר ממים הללו.
וכאסוריהו קיימו :

(ח) כך כ' רתוי"ט. ולא הנכתי דעכ"ל לפמ"ש רש"י ותוס' והר"ש. דמי כלענין פסולין.
ל"ט. א"כ מ"ס הכא מהתם. דמה לי בטבע או שלא בטבע. עכ"ל העסר הולץ הוא. אע"כ ל"ל כח"דך טעמא.
דרופין. פסולין. או כהעסר האחר שכתבנו דמחמתו שאין קא מרקובי הפסכים שם. אינן נקראים מים חיים.
אחו כן בריות המים דדיין כמים ואין מולצין [במקואות פ"ו מ"ז] :

הלכתא נבירחא כללא דפרק ח

[חוץ סבב"י. דאך שגם הוא שני לשומאח אמ"ס אפילו למשקין תרומה רק פוסלן
ואינו מסמאין כלל] :

משנה ח כל הימים טובלין בהן כל המטמאין אף בשחן וחליון. וכ"ש כשנתבטלו
בנומא. ואעפ"כ פסולין הימים לשבילת לבין. ולצפרי מצורע ולמי
הטאת. מרבול צריבין מים חיים. והיינו שטובע להן חיים חדשים מעמקי מעיינות
בארץ. כעמחים שהיו בבטן הארץ. משא"כ חיים הוא אם כל הנחלים הנותן להם
חיים דרך מעיינות שבתחתיתו. נמצא שבמעיינות של הימים. אין תחיות בא רק
יוצא להם להנהרות :

משנה ט מי מעין שהוא מלוח. מר. חם. או פורשין. שאינו ראויין לשתיה
לצמא. אינן בכלל מים חיים. וכ"כ מעין הפוסק מעצמו רק פ"א לר'
שנים וכ"ש בפתוח סוד לא מיקרי מים חיים :

משנה י מי ארוז דראינן רזופין בשפיפת אינן מים חיים. מים כשר ששופף לתוכו
מים פסולין. נפסלו :

משנה יא גם מי באר שיש בו מעיינות. מיקרי מים חיים. מדמיטו עמוקים [ואפשר
שגם באר אחאב כשר. מריש טלוות בקרקעיתו שבהן יורדו המים
ממש]. ואפילו נתר שמתערב עם מים פסולין. אפ"ה במקום שלא נתערב עדיין.
מיקרי מים חיים [עיינן פ"ה דמקואות מ"ה בדיעת הר"ן עם ודוק]. נשתנת מראית
חמים בטבע. ולא ע"י שנתערב בו דבר. מיקרי מים חיים. מים חיים ששפף למרחוק
אף שאין במקום ששפף מעיינות. כשר למים חיים. אבל צריך שידע שלא חופסק
מעיקר. מים חיים שנפל לתוכו דבר ונעברו. אפילו לא נעברו מהעפר שבקרקעיתו.
דהר"ל כעבורו מחמת עצמו. אלא נעברו מחמת עפר שנפל לתוכו. אפ"ה כיון שרק
מחמת עפר נעבר. דהרי יש גם עפר בתחתיתו. הו"ל כנעברו מחמת עצמן. וכשרין
גם בשערין לא נכללו. אבל כנעברו ע"י דבר שאינו עפר. הו"ל כשנתנה מראיתן
שלא מחמת עצמן. ולפיכך לכ"ע צריך שימתין עד שיצול דבר שהעבירן :

משנה א אין המים נפסלין כשנפסלו או משומרו אלא כשנפסלו כל שומרו
ביחד. וגם א"צ שימרון שוכר א' מתחלה ועד סוף :

משנה ב מראש שילך יהוה. לכן בשעה שמקריש המי הטאת. או בשעה שחפן
או נשמן. לא ננעל סבול. דשמא המי הטאת שכבר נתקדשו
ישו על הסבול ויפסא האדם. והאדם לכלי עם המי הטאת שבידו. ואף האדם
וכלים אמקפ"ו רק מאחש"ו. עכ"ל אין מונין ראשון ושני בחטאת. ואף דבשעת
נטיפה נפסלו המים בהיחם הדעת. ואינו פוסליון חו אדם. אפ"ה גזרו שימטמו
אדם שיש בו דעת לישמר א"ע. וכ"כ נפסלו אפ"י מים של קודש על כמות
האדם המקריש. נפסמו ומטמא להאדם. דאע"ג דהני של קודש אמ"ס להאדם
למי הטאת שאנו :

משנה ג כל המתעסק בפרה משעת שחימתה עד אחר כינוס אפרה. וכ"כ
המתעסק בפר ובשעיר יר"ב. ובפרים ושעירים הגשרים משיצאו
מחצרות עד שנעשו אפר. וכ"כ שעיר המשתלה משיצא מחומת ירושלים עד שגדלה
מחצוק. כולן מסמאין ר"ב בלמים שנגעו המתעסקין בהן או שלבשום [חוץ מאדם ובה'
שאינן מחמאין סחן]. וכן עצמן אינן מסמאין כלים רק אוכלין ומשקין. חוץ
משעיר המשתלה שגם אומש"ק אמ"ס :

משנה ד האוכל נבלת עוף פתור. נטמא. ומטמא אדם וכלים שנגעו בשעת
בליעה. אבל בעודה בחיו או אחר שבלעה. שוב אמ"ס בגדים וכלים.
רק אוכלין ומשקין. וכ"כ נבלת העוף כעצמה אמ"ס רק אומש"ק בשחיטת עלי' לאכילה.
משנה ה כל אוכל שהוא ראשון או שני לשומאת. אמ"ס כלי. אבל כשנגע אפילו
שני במשקין נטמאו וחרור ומטמאין כלי מנורת משקין וב זהב :

משנה ו כלי הרים אפילו נטמא במת אינו מטמא שום כלי. אבל מטמא משקה.
הן מסמאין לכלי חורר :

משנה ז כל שני לשומאת. ואפילו פתח ידים. משקין תנועעין בהן נעשין תחלה

פרה צלוחית שנפל פרק ט

ר' עובדיה מברסגורה

ציונים

צלוחית נחית ע"פ
ו' ח' ט' ס' פ' ח' ט'
פ' ח' ט' ס' פ' ח' ט'

פרק ט א צלוחית. לוי פרק ט א צלוחית * שנפל לתוכה מים כל שהן ז. רבי
שנותנים

בו המים המקודשים לאחר שהשליך
האפר לטובן קרוי ללוחית והכלי שנותנים בו המים כדי לקדשן קודם שיטנו בה האפר. קרוי שוקת : מים כל שהן. שאין
כשרים

משנה אחרונה

יבין

פ"ט א צלוחית. לוי פרק ט א צלוחית * שנפל לתוכה מים כל שהן ז. רבי
שנותנים

הפארת ישראל

פ"ט א צלוחית. לוי פרק ט א צלוחית * שנפל לתוכה מים כל שהן ז. רבי
שנותנים

פרק ט' א' יזה שתי הזיות. פי' הר"ב שאם מזה אחת שמה אין כאן מן הכשרים אבל כי מזה ב' א"ל לביא בחדא מנייהו מן הכשרים דהא אין כאן מן הפסולים אלא כל שהוא וקצור אין בילה כדאיתא בגמרא פ"ח דזבחים דף פ'.

והקשו הפוס' (ר"ה רב אשי) היאך יוכל להיות שלא ויכלו לחלוק הכל שהוא לשמים ע"כ. וזה מצויר מאוד למתחילים במדות ועיין (מ"ט) רפ"ג דמקואות. ומ"ט הר"ב והואה א"ל שיעור עיין מ"ט בזה במשנה ה' פרק בתרא (ד"ה כדי הויה):

והכמים פוסלים. תומר"א דמי חטאת הוא מדאוריית'

בעל ברובא (תוספות שם סוף דף ע"ט). ומה שהקשה הר"ב על הרמב"ם כ"ל לתרץ דאע"ג דודאי דשיעור

הסוגיא הכי הוה דבהזאות שמהו על האדם מייירי אבל רב אשי כשאמר בלשון הזה כ"ש תנן ואין בילה יזה שתי הזאות י"ל דאיהו יזה וישלכה קאמר ויש פנים לזה דלמאי כ"מ מהדר רב אשי למנקט בלשני' יזה שתי הזאות. לא הל"ל אלא כ"ש תנן ואין בילה: וזכמים

א"ה ב' האות. ע' טו' זכמים. עט: והכמים פוסלים. ע"י' עט פ"ט ה"ט:

חלופי גרסאות ירד לתוכה וכו' ק"י נכח יתחב כו"ט

תוספות הדברים א' בתוי"ט ד"ה זכמים כו' וזיין בילה.

תמיה לי כיון דל"א סבר אין בילה מלי מהני שיהי ב' הזאות לתוך דילמא ה"י מן שתי חטאת למוד והשעט מים שבה בלוחו. ויותר י"ל דהרמב"ם למד זה מרבה למתקן לעולם י"ש בילה ומשום קמס' כי הו"י דלא וכו' משתרי ליה וא"כ די בזה שיהי ב' הזאות לתוך וק"ל. (ממורס"ט ז"ל)

הידושי בהרי"ה

א' תוי"ט ד"ה והכמים פוסלים תומר"א דמי חטאת כו'. ומה שהק' הרע"ב על הרמב"ם כ"ל לתרץ כו' אבל רב אשי בשאמר בלשון הזה כ"ש תנן ואין בילה יזה שתי הזאות י"ל דאיהו זה וישלכה קאמר ויש פנים לזה כו' עכ"ל. אבל עיין שם בזבחים דף פ' ותר"ה שא"א לומר כן לר"א תרא דא"כ למה לו להשליך ב' הזאות לתוך הלא לא נתערבה אלא שמה אחת ואין בילה כו"א"כ די להשליך אחד ואף שתאמ' דמי יאמר שאות' שמשליך בחוף היא המעורבת שמה ממי חטאת א"כ שתיים נמי שמה ממי חטאת הם וא"ל כר"ל דל"א היה רק אחת באמת א"כ כשישליך שתיים לתוך לא ישאר כלום ועוד דלמה לי לרב אשי למיירי אין בילה ולאקשוני עיני ממתני' לישני ברוקק ע"ש הור"ל שם בילה כמתני' אלא ע"כ יזה שתי הזאות אנברא קאי. וא"כ ע"כ ז"ל רב אשי אין בילה דאי יש בילה הלא קצור והואה א"כ שיעור ע"ש א"כ למה לו שתי הזאות אלא ע"כ אין בילה וא"כ כי יזה אחת שמה הכל מן הפסול אבל נ"ל שהרמב"ם מפרש אליבא דרבא דאמר שם לעולם יש בילה והואה אין צריכה שיעור וקמס' דקמס' ב' הוי דלא משתרי ל' ע"ש הוי קשה להרמב"ם דל"ל לריבא למימר קמס' כו' לא הור"ל רק כי היכי דלא משתרי ל' ועוד איהו קמס' כלום לכן פי' הרמב"ם דיהו שתי הזאות להיין וא"כ הוי קמס' דבגד דכנגד הפסולה יפסיד עוד שיפה כשרה וא"כ מן המותר יזה על האדם והוא דמי' הרמב"ם כ"ב

יבין תפארת ישראל

כאן הפסד כשישאר אחרים: ג' דס"ל דיש בילה. ולפיכך בכל הזאה יש מהן זעע ממנים הכשרים. וס"ל גמי הזאה א"ל שיעור. ואלפילו יזה עם המזוה רק כ"ש. טעור. ולפיכך אלפילו בחד הזאה הוה סגני לוי. דהרי מדרש בילה. יש בכל הזאה קלת ממנים הכשרים. רק קמסין שזה ב' הזאות שלא ירווח ע"י מערובתו (א): ד' דס"ל יש בילה. ולפיכך ודאי יש בכל הזאה

ונימא שאותה שהשליך לאיבוד עפת מים הפסולים הו' ואיך לתכשרו: בין דס"ל יש בילה או אין בילה. היכי מכשיר ליה ר"א כ"ל הזאות. שלא לגורך הזאה ועממא ועממא בגדים וכלים כשעה שהוה:

משנה אחרונה

ר"א אומר יזה שתי הזיות. פי' הרב דל"א לביא בחדא מן הכשרים דהא אין כאן מן הפסולים אלא כ"ש. וכן פי' רש"י בזבחים. ולפי' שתי הזיות לזה דוקא אלא ה"ה הזאה אחת גדולה שיש בה שיעור הפסול ומשאו יותר סגני כיון שיש משאו מן הכשר הזאה א"ל שיעור ולכן נמי קרי שתי הזיות. ומיהו י"ע דהכמים אמאי פליגי בהא. וז"ל להכמים כל שיש מערובת פסול בתוך ההזאה פסלה כל ההזאה וכן משמע בגמרא דלמר רבא לרבירי ר"ה הזאה מחלה כשר ומחלה פסול ומשמע דלחכמים תפסול כל ההזאה המחמת המעורבות: ויה שתי הזיות. הרמב"ם מפרש שיה שתיים וישלכה לתוך. ותמה עליו הר"ב. ועוד יש לדקדק להרמב"ם למה לי שתיים ישליך אחת. וי"ל דהרמב"ם הוקשה לו קוצית הו' דמאי מהני שתי הזאות הא א"ל שלא ויכלו להתחלק הכל שיה שתיים ולכן מפרש דלהשליך קאמר ור"א לטעמי' דלמר פ"ה דזבחים קרי רבא של אחד מהן יקריבו כו"ל דתליין ליסורא כההוא דקרב ה"י תליין הפסול בזה שהושלך והא דמשליך שתיים דהרמב"ם לטעמי' דמפרש התם נמי שפסלו שתיים דוקא כמ"ט פי"ו מהל' ע"ו והובא איסורא כההוא דהושלך. ואע"ג דתם נפל מחלו דוקא אמר אבל להשליך בידים לא. י"ל דהתם לפנין הקרבה למוכח מהמיר עיני. ולענין אכילה נמי מהמיר דהא אכריון התם אפילו הפילה בשוגג ובמטל איסור בשוגג מותר. אלא בהפיל מהמיר שפי דוקא לאכילה או להקרבה אבל כמי חטאת דליכא הקרבה ואכילה שרי אפילו בכתחלה:

שתי הזיות. פי' הר"ב דר"א סבר הזאה א"ל שיעור והכמים סברי צריכה. והא דאמרין בכל דוכחא מים שיש בהן כדי הזאה ושאיין בהן כדי הזאה. משמע דיש שיעור בכדי הזאה וכדתנן נמי לקמן פי"ב מה יזה כמיים ויהא כמי כדי הזאה כדי שיעור ראשי גבעונין ויהא הא אמרין כפי' דיומא דף י"ד ופי"ק דנהי דף ק' הני מילי במנא אבל אגבא דגברא לא בעי שיעור. והיינו במנא שטובל בו האזוב בעי שיעור דלקמן פי"ב כדי שיעור כו' ואגבא דגברא לא בעי שיעור לר"א ובמנא מודה ר"א והכי איתא כהדיח בנמ' שם אפילו למ"ד א"ל שיעור ה"מ אגבא דגברא אבל במנא לר"א שיעור ומכלל דמ"ד לריכה שיעור אגבא דגברא נמי אמר דמנא לא פליגי. ומהו קשה על הרמב"ם כחזרו שפסק כפי' כחכמים דהכל לריכה שיעור. וברפי"ב כתב מנין על האדם ועל הכלים אפילו הן מחלה והאפילו הזאה כל שיה שנוגע

בויעז

פ"ט (א) ונ"ל דלפ"ו לר"א רק פעם ראשון לריך להזה ב' הזאות וגם כפי שיפסוד כדי הזאה א' לאיבוד. אבל אי הוה ס"ל לר"א אין בילה. ואפי"ה שיה ב' הזאות נטרה. משום דא' מהן ודאי כשר וכס"ד דש"ס [זבחים ד"פ ע"ה] א"כ בכל פעם שיה מהמים לריך שיה ב' הזאות. דלמנא כל הזאות הראשונות כשרות הוי וגם לא מהני שיפסוד לאיבוד הזאה א': וא"ת לפי הס"ד דש"ס אע"ג דס"ל אין בילה. הרי מדאורייתא ברובא בעייל. ורק מדרבנן משום חומר מי חטאת לא בעל. הרי דברבנן אמרי' שאני חומר [כפסחים ד"ה ע"ה] י"ל משום חומר מי חטאת. גם שאני חומר לא אמרי'. וא"ת עכ"פ הרי יש לחוש דילמא ב' הזאות כשרות. ונמלא נושא ההזאה שנייה י"ל אין ה"ה והרי בל"ו טובל א"ע ובגדיו וכליו אחר שהוה: ור"ע

אחרונה

כבשר האדם כשר וכ"כ כפי' דין ח'. וזה סותר לרבירי חכמים שפסק כפי' ט. וכתב הכ"מ כפי' ט' כשם הר"י קורקס שאפשר שסובר רבינו הא' לריכה שיעור היינו בחזונו לריך שיהא כשיעור ואז אפילו לא נפל על העמא אלא כל שיה טעור כיון שבה משיעור שלם ובמתני' דפסלי חכמים כיון שפאזוב יש מערובת מן הפסול וליכא כשיעור מן הכשרים אבל באדם לעולם לא בעי שיעור והוה ג"כ בכלל מה שאמרו במנא בעי שיעור פי' בחזונו ואגבא דגברא לא בעי שיעור עכ"ל. ודבריו נפלאו משג' דהא דסילתו כיו מנא לגבא דגברא היינו לפ"ד א"ל שיעור אבל להכמים אין חילוק ובתרווייהו בעי שיעור וא"כ הדרא קושא דדוכחא. ומה שגלגל' בזה דלמ"ד אגבא דגברא נמי לריך שיעור כמה הוה שיעורו דשיעורא דתנן פי"ב כדי שיעור ראשי גבעונין הוה במנא שטובל שם האזוב ואגבא דגברא לא אחרת שם שיעורו ובפי"ב דאמרין מנין על האדם ועל הכלים אפילו כו"ל בעי שיעור עכ"ל. וז"ל דמ"ד לריך שיעור היינו נמי פחות שביעורין שיוכל לבא לכה הזאה מרחוק ושמה בטופא כדי להטפיה נמי איה ב' שיעור להתיוו מרחוק שיבא לרך וזיקה לכשר האדם ובכשר האדם עצמו בעיין מיהא שיעור טופא חזר ולא כדי להטפיה והיינו שיעור אגבא דגברא שיהא טופא. ומ"ד אגבא דגברא א"ל שיעור אפילו טופא לא בעי רק לחלוותו כ"ש. והיינו דלא פירשו כמה שיעורו אגבא דגברא דבין למר ובין למר אינו אלא דבר מועט. ובמתני' דליכא מערובת פסולין חיישינן דליכא שיעור מן הכשרים אפילו בזה בזריקה שמה מחמת אירוף הפסולין הוה וכן משמע בסוגיא דזבחים דלמר רבי לרבירי ר"ה הזאה כ"ש מטהרת. והזאה א"ל שיעור. הזאה מחלה כשר ומחלה פסול. ולכאורה הזאה כ"ש והזאה א"ל שיעור חדא מילתא הוה ותרתיה למה לי. אלא אי אמר הזאה כ"ש לחוד ה"ל דקופח להטפיה נמי כ"ש מיקרי להכי אמר דאין לה שיעור כלל. וכן משמע פי"ב מ"ב ללוות שפיה ח"י ויהא בחזונו כשיעור. ר"ה אומר הזאה ראשונה דכשנייה חיישינן שמה לא יהא בחזונו כשיעור. וקשה שיוכל להכחין ולראות קודם הזאה שפיה ח"י כו כשיעור. אלא תכוס דשיעורי להני וטרי טובא ואין להכחין בין טופא לחוד ובין טופא להטפיה: והכמים פוסלין. פי' הר"ב דשמה אין בכשרים כשיעור. ואיכא למידק דהכל מדאורייתא ברובא בעל כמ"ט תוי"ט בשם התוספות וכיון דמדברנן הוה הא קי"ל שפסק דרבנן לקולא. ואין לומר דלענין חטאת לא הקילו הא תנן פי"א מ"ב כל שפסק הטעור למרומה טעור לחטאת

הוא דהא לא הפסיד כלום דשפא אחת היה צריך להוות על האדם והמפה שנפלה היא פסולה א"כ כשמוהו על האדם שתי טיפות לא הפסיד כלום לכן פי' הרמב"ם דיהו שתי הזאות להיין וא"כ הוי קמס' דבגד דכנגד הפסולה יפסיד עוד שיפה כשרה וא"כ מן המותר יזה על האדם והוא דמי' הרמב"ם כ"ב

ר' עובדיה מברטנורה פרה צלוהית שנפל פרק ט תוספות יום טוב קבו

ציונים

החכמים פוסלין מ"י ע"ג :
נפל לתוכה מ"י ע"ג :
ב נפל לתוכה מ"י ע"ג :

אליהו רבה

ההשל עולה וחכמים
פוסלין . בתוספתא
וחכמים תומרים אין העל
עולה אלא מן השירות
בלגל :

הירדושי מהרי"ח

ולא כר"א דהוא בת"א או
כמו ר"ל שהוא קדמון
ואין הלכה כבתראי
אלא מאביו ורמא ואיקר
משום דבהא שיש
בילה פליגי ר"ל ורמא
על ר"א ובהא שאין
צריכה שיעור פליגי
רמא ור"א על ר"ל לכן
פ"י הרמב"ם כמו רמא
כג"ל דעת הרמב"ם .
הר"ק :

משנה אחרונה

לחטאת עיין פ"ד
דטהרות מ"א . וי"ל
דמי חטאת שבאין לטהר
הטמאים היו כמו ספק
ליטת דק"ל כר' וימי
רפ"ג המקואות דספק
ליטת אפילו בדרבנן
עמא והוא דספק
הטהור בתרומה ובהשא
היינו ספק נגע בטומא'
לאוקי טהור לחזקתיה :
נפל לתוכה משקין .
ה"ל בצפלו ליום מים
המקודשין איירי דומיא
דרישא ועד השתא
איירי לענין המים
המקודשין לענין והשתא
איירי לאחר שיערה
ממנה המים המקודשין
אם הללויות כשרה ליתן
לתוכה מים מקודשין
וכן נפל לתוכה דיו
וקומום נמי שפלו לתוך
המים ומיירי בין בלתי
וכן ביבשם לאפילו
דיו וקומום יבשן שפלו
לתוך המים נימחו
הרי הן לחין . וא"ל
לפ"י הר"ם ותו"ט בהי
משקין ומי פירות . זה
חתי דסתם משקין
שבמשה הם שבעה
משקין השניין בפרק
בתרא דמשקין והון
מאלו השבעה קרויין
הכל מי פירות וקמ"ל
הכל דמשקין לאיירי
בהו מיירי כהנה
שכמרו לשם חטאת
דל"ג טמאין הן לגבי
וגם הר"ב כ"כ במה

וחכמים פוסלים בתוספתא והביאה הר"ם . ומכ"א אין
העל עולה אלא מן הפירות בלבד : **ד"ן** . פירשתי
במשה ג' פ"ב דמגלה וכתיב הר"ם דיו ביבש איירי דומיא
דקומום וקנקתום ע"כ . ומסיים מהר"ם ולהכי א"ל לנגב דלאו
משקין נינהו וכשהוא מערה אין נשאר
ממנו כלום ואפילו אם נשאר ממנו
אינו מתערב במים המקודשים ע"כ .
ובענין גראה דקומום וקנקתום
דומיא דדיו דכיון דיערה חנן משמע
דדבר לח נפל לתוכה וכן דומיא
דמשקין ומי פירות . ודל"ל לנגב
טעם אחר כדפירש הר"ב דאם איתא
דנשאר וכו' :
קומום וקנקתום . פירש הר"ב
במ"ד פ"ב דשבת :
פסולין

מלטרפין הזואות והלכה כחכמים . ורמב"ם פי' יזה ב'
הזואות וישליכם חוץ לכלי ושאר השאר מי חטאת כשרים ופליא'
היא בעיני דבפרק כל הזבחים בנמ' (דף פ') משמע כמו
שפרשתי : יצינה בחמה והטל עולה . שדרך העל לעלות
כנגד החמה וכן הוא תומר (שמות טו)
ויכי בצקר והעל שכבת הטל . ואין
הלכה כר"א : יערה . מריק מה
שצתוך הכלי ואינו כשר להניח בו מי
חטאת עד שינגב מן המשקים ומי
פירות : יערה ואינו צריך לנגב .
דאם איתא דנשאר ממנו בכלי היה
רשום ניכר : **ב** ונתבקעו . שנתהו
בחוך המים זמן מרובה עד שנתבקעו
או אפילו לא נתבקעו אלא ששתמו
מראה המים פסולין : חפושית .
תולעת שחורה : בין כך ובין כך .
גד"ו הג"ר יזה ב'

מלאכת שלמה

פ"ב ב נפל לתוכה שקלים ורמזים וכו' . ביד ע"ס פ"ט סי' י"א י"ב וכתב או ששתמו מראיהן פסולין אפילו היו יבשים ביותר כגון הנמלה והריעה והכנה

תפארת ישראל יבין

(ב) ורבי"ע תו"ם [חולין דט"ב ד"ה א"ס] כ' . דלהכי לא בעל ברוב .
מדמ"ל דלכה בלה יש בילה . ומאלא שככל הוזה מעורב קתא ממזים
הפסולין אע"ג דקיי"ל הוזה א"ל שיעור [כרמ"ם בפ"ב מפרה] . עכ"פ
ה"מ כשן בעינא אבל בתערובות לא [כזבחים לז"ג] . ונ"ל עוד דאפי'
נימא דס"ל לר"א דכל המתבטל ברוב נהפך האיסור להיות . א"כ יש
שפיר בכל הוזה כשיעור . י"ל דה"מ בכל התערובות איסור בהיתר . אבל
במירי דלריך שיעור . ואין כאן מהתערובות אלא כשיעור . אי נימא
דהתבטל בליתא . א"כ אין כאן כשיעור . וחילי מדמרי' [זבחים ע"א]
דפגול נותר וטמא שבלן זכ"ו ואכלן פטור והיינו ביה' רק כזית בכל א'
ולא ארמרי' דמישטע של כל א' שנתערב בחבירו . ללערק להשלים שיעורו
משום דכל התורה אין היתר מלערק לאיסור לבר מקדשים כשרים
[כפסחים מה"א] ועכ"פ ק' דנימא דמישטע של כל א' שנתערב בחבירו
נתבטל ונתהווה בחבירו . ע"כ דאין לומר כן מדלריך שיעור לחייב על
כל א' . וא"כ אם זה כשיעור לחייב כ"ס כשיעור ללאת . שלא מנינו
שיתסך בו התבטל להיות כמבטל [ועיי' ב"ד . ק"ט דקמ"א מ"מ פ"ה]
מיסודי התורה בל"ה יש להקור . ובפ"י ממאכלות ה"ב [וד"ק .
קיי"ל] הכא כחכמים . והיינו משום דאע"ג דקיי"ל הוזה א"ל שיעור
[כרמ"ם פ"ב מפרה ה"ח] ורק כשכילי שטובל בו האזוב לריך שהי' כדי
לטובל בו ראש נבעול האזוב [ביומא יד"א] והרי מדקיי"ל נמי יש בילה
בלה . א"כ בכל הוזה והוזה שויה עליו מתערבות זה . יבוא משהו
המים הכשרים על המזוה . י"ל דהא דהוזה א"ל שיעור היינו כשהוא
בעינא . אבל כשהמשהו הוא בתערובות . או בליתא דמי והרי גם ר"ם
דס"ל כ"ס למכות מחלק בין כשהוא בעינא או כשהוא בתערובות [בהות'
מעילה דיה"א ד"ה תנן] ואף לתוס' ע"ו [דסח"א] שדח סברא א' י"ל
דכחשת להמירא כ"ע מודו לחלק בין משהו בעינא למשהו בתערובות
[וערכ"ם פ"ט מפרה ה"ח] :

(ג) ויש לדקדק למה שני תנא בלישני' . דלעיל במים ועל נקט התנא
לשון פסולים והכא במשקין שנתערבו נקט בלשון יערה ושלריך לנגב .
והרי גם בהקד דלעיל ודאי דנמי לריך לנגב [כפ"י מ"ח] . ונ"ל דבמלת
משקין נקט תנא הכא . כלל נמי מים ועל שהזכירם מקודש וכדומה רק
דלעיל אשמעינן דין התערבות בעצמו שפסול להווי' להכי נקט לשון
פסולין אבל הכא אשמעינן דין הכלי כשרוזה לתת לתוכה מי חטאת .
נקט לשון יערה וינגב . ודא דחלקן לב' צבות היינו משום דכל משקין
ופסולין לגמרי . ומח"ע נמי לא פליגי ר"א ברוק לקמן משהו ג' :
דלרי לא ניגב והוא יתערב אח"כ בהמים . י"ל כיון דמדאורייתא ברובא
בביל

חטאת כפ"י בר"פ וביון ששמרו לשם חטאת אין בהן חשש עומאה דומיא דמי פירות שאין מקבלין עומאה כשיטת הרמב"ם ריש הל' י"א
דוכתי ותני לה הכא לרבותא דאי לאו דנשמרו הכלי נמי טמא : ב שקצים ורמשים . ופלו חיים דאי ממים כיון דקיימי לאכילה דלמך צפרק צבות כותים דף ל"ד
הי דלכלי שקצים ורמשים . וכל דחוי לקבל עומאה אפילו הוא טהור טמא לגבי חטאת ומטמאין הכל אפילו לא נתבקעו . ואין לומר דמיירי שלא הוכשרו דלריכי הכשר
כמו הנבים טמאין בפרק בתרא דטקלין מ"ט וביון דלא הוכשרו לא חוו לטמיי . דאם כשפלו למי חטאת הוכשרו ממי חטאת דמשקין טמאין ומשקין שלא לרזון
כדאמרין ריש ח"ם מכשירין . הלכך ע"כ לא מיתוקמא אלא בחיים ומיירי בשאר שרטים חוץ מן החולדה דהחולדה בל"ה טוסלת אפילו לא נתבקע טמא שמה מהן כדאמר
להמו . א"כ י"ל דאיכא שקלים דלא אכלי להו בני אדם כלל ובהכי אפילו מתים אין פסולין אח"כ נתבקעו : ונתבקעו . ומתערב הלאות שנקרבה עם המים . ולפ"י

ג שנת מהן חולין כג גימט
רי מ"י טס הי"ב
כל העופות פ' טו"ק פסקים
יה גימט פ' חולין כג
חזק כן כו' פ"י טס
כל השרצים פ' טו"ק חולין ט
אף הנחש יושביל פרוצות
פ"ח ט"ג

חלופי גרמאות

ג תוספות פסולין כ"ד
ובגמ"ג פסולין ג
השרצים אינם פסולין כ"ד
פסולין
הנחש מפני כ"ד שפסול ג

תוספות חדשים

ג בהרע"ב ד"ח שנת
מהן כו' מתערבין
ורכ"י בחולין דף ט' כתב
שוד טעם משום הימח
הדעת שכתבנו סמים
כפי הכנסה סתם דעתו
מפס :

משנה אחרונה

לאו דוקא שפלו למיס
המקודשין דל פ"ל
שאינם מקודשין נמי
'מיסלני בתערובת כמו
אמר כבר שנתערב בלש'
תקלה לקמן מ"ו
ומשום דהתם פליג ר"ח
ומכשיר נוחל לאוקמי
במקודשין ככ"ט

ומיהו הכא ע"כ לא
איתא כר"א דלדידי'
אינם פסולין אלא יזה
שתי הזאות כדלשיל
ול"ל כמ"ט הר"ש
כמתני' ללקמן דפסולין
בהזאה אחת . א"כ
כמ"ט מהני שתי
הזאות והכא איכא
ליחה מרובה ע"כ :
ר"ש ור"ח בן יעקב
אומרים הדירה
והכנה כו' כתב הר"ב
שלין כן הלכה וכ"כ
הרמב"ם בפירושו
ובשכדור . וז"ל הא
קיי"ל משנת ראב"י קב
ונקי :

ג שנת מהן כהמה או
חיה . ואדם קתני
כמתני' דלקמן :
אף הנחש . להזאת
כלים חיירי ללחם
בלח"ה פסול משום
סכנה דלפי' לזילוף
פסולין בע"ה דתרומות
א"כ כמי חטאת מרובין
כשיטור שתאבד כהן
הגרס לזילוף סכנה
דלארס התם :

ג פסולין . פירש הר"ב משום משקה שצפיהם החזר וכו' ודלא כר"א דלחמ (בגמ"ג לתוכה מים) דזיה שתי הזאות א"כ אפילו כר"א ופסולין בהזאה אחת קאמר ועוד דכי שרי בשתי הזאות ה"מ במים כ"ט . אבל הכא איכא רוק

טובא . הר"ש : **י"ב** העופות פסולין . ארישא קמי שנת מהן כו' וקאמר כל העופות ששחו פסולין המים אבל בסיפא בשרצים דקתני אינם גרס פוסלים דקאי אשרצים וכן הרמב"ם בחבורו פ"ט מה"פ כתב מים מקודשים ששחה מהן בהמה או חיה פסולין וכן כל העופות פסולין כו' וכן כל השרצים ששחו אינן פסולין : **רב** גמליאל אומר אף הנחש . כתב הר"ב וכן הלכה וכ"כ הרמב"ם בפירושו וטעמא דכתוספתא והביאה הר"ש ר' יוסי ור"ש אומרים גרלין

דברי רבן גמליאל בנחש וכדבריו או מורים ומכל מקום בחבורו פרק ט' מהלכות פרה (הלכה יב) לא פסק כן : **שהיא** מקיאה . וכן העתיק הר"ב וגם רש"י בע"ק דחולין דף ט' אבל בס"א שהוא מקיח וכן העתיקו החוס' סס . גם הר"ב בעלמו העתיק כן לקמן ריש פ"א ובכתוב הנחש היה ערום וגו' הכל בלשון זכר וכן חס נשך הנחש בפירוש חקת עוד חס יסוך נחש בלא לחש (קסלה י) וכן בפירושו מ"ד פ"ח דתרומות שמה שמה מהן נחש :

מלאכת שלמה
והכנה שכתבואה ע"כ ודלא כר"ש ור' אליעזר בן יעקב . ונראה שהוא ז"ל גורם והרירה בשתי רישין שך הוא שם בשלשה מיני דפוסים :
ג כל המסות פסולין בחולין פ' אלו סרפות דף ס"ב ור"י יוחנן בס"ר חלפתא דקריית הגמלאות בעמרים אינה סופלת והא דלא תנא הכא חוץ מן היונה וקריית משום דלא פסיקא ליה דקריית פחותה מכזית פוסלת ומכזית ולמעלה הוא שאינה פוסלת : חוץ מן היונה מפני שהיא מולאת שם בחולין אמרי' דתסיל מין יונה ופרכין חי איתא דתסיל מין יונה לייתי חוץ מיונה ותסיל ומשנינן תסיל מולך ומקיא ואפילו הכי מין יונה הוא דהא מולך ושאר עופות אין מוללין אלא שוכנין במרומם התחתון וכיון דתסיל מקיא פוסל מפני הקיאה המעורבת וה"ל כרוק בעלמא א"כ משום מלאכה ע"כ עם פ' רש"י ז"ל : ועיין במ"ט כפ"ק דירוש פ' ג' : מפני שהיא מלקת קלת משמע מדברי רש"י ותוס' ז"ל דגם בחולדה גרמי' מפני שהיא מקיאה : רבן גמליאל אומר אף הנחש מפני

בין נחשקעה בין לא נחשקעה : מפני שהיא כשופורת . כל קנה חלולה והמים נכנסים מלד זה ויולאים מלד זה ומתערב עמהם ללחוח שנקרבה : דירח . חולפת שכתמין : כנח . מין חולפת נמי הגדל בתבואה : כשרים . אפילו נחשקעו ואין כן הלכה :
ג שנת מהן בהמה או חיה פסולים . משום משקה שצפיהם החזר והמי' והרוק שצפיהם מתערבין : מוצצת . ואין המשקה שצפיה חוזר למים : מלקת . לוקקת בלשונה ומתערב הרוק בלשונה עם המים : אף הנחש מפני שהיא מקיאה . וכן הלכה ואין הלכה כר"א :
החושב

גמליאל אומר אף הנחש . מפני שהיא מקיאה (י). ר"א אומר אף העכבריח : החושב

או מורים ומכל מקום בחבורו פרק ט' מהלכות פרה (הלכה יב) לא פסק כן : **שהיא** מקיאה . וכן העתיק הר"ב וגם רש"י בע"ק דחולין דף ט' אבל בס"א שהוא מקיח וכן העתיקו החוס' סס . גם הר"ב בעלמו העתיק כן לקמן ריש פ"א ובכתוב הנחש היה ערום וגו' הכל בלשון זכר וכן חס נשך הנחש בפירוש חקת עוד חס יסוך נחש בלא לחש (קסלה י) וכן בפירושו מ"ד פ"ח דתרומות שמה שמה מהן נחש :

שהוא מקיח : ובירוש' דתרומות פ"ח דף מ"ו מייית לה למילתיה דרבן גמליאל וכתיב שם הר"ש שיריליו ז"ל וי"ל לם' טעמא כן משום דכתוב ונתן עליו מים חיים אל כלי ודרש' כס' כל שעה שהיא חיותו כלי פ' בעינן דהמים ימלא כהם בכלי במקום חבורו דהיינו מקום חיותו שיהו חיים אלל הכלי שהוא מתמלא ובעינן נמי דכשעה שתולש המים כחשוב שיהו המים בכלי דכיון דכתוב במים הידושים בשעת הזאה אלמא דגם בשעת הזאה בעינן ממים שיהא תלישתן משם בכלי ואילו תגלשו בדבר שאינו כלי פסולין דכלי כתיב ויזין דחולדה מלקת הרי תגלשו המשקים משם ופוסלים מפיה אל חוץ הכלי האכך משקים שכליו זה פסולין לקדוש דיש שם תערובת הקיח דהרי יש בלחן משקים שגלשו שלא מן הכלי והיינו טעמא נמי דירד בה על ומס"ה תניא כתוספתא ממלא אדם חבית ממעין זה וחבית ממעין זה ונותן אותם באוקף ח' ומקדש דהא התם לעולם נתקבלו בכלי וזה יותר נכון ממה שפ"י רש"י ז"ל ושאר מפרשים עכ"ל ז"ל ע

ישראל
ורק משום חומר המי השאת החמירו בה . להכי לא גזרו רק בתערובות ממשות . ולא בתשבו הדבוק בהכלי . ורק ברישא חיישי' שיהא נשאר ממשות המים . ומדלין בהן ממשות לא יהא ניכר . תרע דהרי גם ברישא כשיגנב ישראל שם בלוע . ובפרע כשהיו המים הראשונים כבזאים בהכלי . וכשיחזור ויתן לתוכן המים הנשירים ומן מרובה . יהי' הבלוע הישן נשלט לתוכן ושיהיה הבלוע ביני ביני כשכל"ט [פ"י י"ד ק"ה כרעו"ז סק"א] הרי לא שייך הכא . דגם דבר פגום שנתערב כמי השאת פוסלן אע"כ דרק בממשות גזרו בה רבנן :
(ד) ובאין ב' הר"ש דהרי הא דלא כר"א . דס"ל לעיל [מ"א] . דיש תקנה בב' הזאות . ואנ"א א"כ לומר כן . דהרי ר"ח מסיים הכל אף העכבר וטפי הו"ל לרבינו לאקשווי לעיל מניה במשקין שנסלו לתוך המים ועי' מ"ט לתרץ זה לעיל פ"י ז' ועי' עוד בס"י ו' לקמן :
(ו) וא"ת האיך פסל הכא ר"א לגמרי . והרי נמשכה ח' ודלוי נתערבו עם מים פסולים ואס"ה מקשור כשהיה מהתערבות כ' הזאות . וכ"ט הא דרק פסק תערובות . י"ל היא טענת דהתם מדיודע שנתערב משאו להכי בני כשהיה כל כך עד שידע טיש כדי הואה מים כשרים חוץ מהמשהו הפסול . אבל הכא לא ידע כמה רוק רקקה העכבר . או כמה מים חזרו מפ' . עוי"ל דל"א ה"ג קאמר דאף בשכר נרדך כ' הזאות : ואס"ט

תפארת
יבין
המים : (ח) ר"ל פתוח הרצה בסווי ובחוריו . והמים נכנסין לתוכו . וטוב ילאו עם תערובת ליחתן : (י) הם מיני חולעים קטנים כמילבין וכדומה : (יא) אפילו ישער שנתבקעו . מיהו כששחנה מראית המים ע"י היותן כמובן . פשיטא דפסולין . דעל כרחק שנמוח גופן . דאף דל"א לשום בע"ה שיחיה בני ליחה . ס"ל דמשחו בעלמא הוא וכליתא דמי [ובלשיל ס"י ח'] . ולחכמים כיון דמאיאסא . אפילו משחו דמשחו פוסל : (יג) מדתערב בהמים רוק שצפיהן . א"כ משום היסח הדעת . דכשכנינים בספ"ח המים בסווי . הסווי אדם דעמו מסן . ושמה חזרו לתוך המים [ותם פסחים יח"א ד"ס עגול] . ואנ"צ דפסק דרבנן הוא . דהרי מחמירייתא ברובא צמיל . אס"ט משום חומר המי חטאת . שחמורו גם בפסק כה"ג (ד) : (ה) ואין המשקה שצפי' חוזר להמים . וגם מדמוללת אין חרטום שלה פתוח בשעת שקייתה . ואין רוק פיה מתערב בהמים : (ו) הוא שם כולל לשקלים ורמשים ה"ל : (ז) מדמוללין כיונס : (ג) ר"ל לוקקת בלשונה . ומתערב עי"ה הרוק הנדבק בלשונה . וגם המים חוזרים בקל מפ' לתוך המים ע"י לקיחתה : (ט) לפעמים בשעת שתייתם חיישינן למיעוט המני . ולח"ק לא חיישינן אפילו למיעוט המני [עין חוס' חולין ד"א"ב ד"ס ור"ס חז"ן] . ואנ"צ דלענין גלוי (ח) ל"ל דר"א ס"ל דחיישינן למיעוט אפילו אינו מני

משקין חיישינן לכ"ע להקלס . סכנס שאני [חולין ד"י פ"ט] : שאמר

ר' עובדיה מברטנורה פרה צלוות שגפול פרק ט תוספות יום טוב קבת

ציונים

ר' בשימ' פ' ט"ו תמו"ט
פ"י ט"ו ר"א וי"ט
כ"י ט"ו ר"א וי"ט
כ"ט ט"ו ר"א וי"ט
ד' ט"ו ר"א וי"ט
פ"ט ט"ו ר"א וי"ט

חלופי גרסאות

ר' ר"א בשימ' פ"י ט"ו תמו"ט
ר"א בשימ' פ"י ט"ו תמו"ט

אלוהו רבה

ר' החושב רבי אליעזר
אומר פסול. א"ע
לדמר רבי אליעזר אין
מתכסה פוסלת כפרה (ע"ד
ג') ה"מ מתכסה פוסלת
בקרבן אבל מתכסה
למלאכה פסול. ורבי יהודה
פליג דמתני' דתניא
כתוספתא אמר רבי יהודה
והלא אין דברי רבי אליעזר
כפרה אלא להקל כר"א
אומר כפרה ורבי יהושע
אומר כשיטה פסול משני
משקה פ"ו ואם נגרגר כפר.
כלומר ר"א קאמר לרבנן
והלא אין דברי ר"א כפרה
אלא להקל דלדמר אין
מתכסה פוסלת כפרה אלא
כר"א אומר כפרה וכו'.

משנה אחרונה

ר' החושב על מי חטא?
מתכסה זו כבעלים דוק?
דהא כולה משום היתא
הדעת הוא ומלאכה נמי
משום היסח הדעת הוא
ולא פסלה אלא כבעלים
כדלעיל פ"ה. ע' מ"ט
כריס מ"ט מכשירין
ולעיל פ"ד: אבל
במים המקודשין ר"א
אומר כשיטה. פ"י
ה"ב דמקודשין קילי
עמי דלוימלוכי מומלך.
וכ"כ הר"ש והר"מ.
ו"י"ט אם כוונתם לדבאר
שחשב לשמות הדר כ"י
ממתכסו. וכי הדר
ביה מאי מהני מאחר
שכבר נספלו בתחלה
במתכסה משום היסח
הדעת אין יתורו
להכשרן. ואם ר"ל
דמתכסה קמייחא אינה
ברורה אלא אלא בשעת
מתכסה מיימלך אם
יקוים מתכסו או לא.
ג"כ לא יתכן. כיון
דשמעני' בהדיא שאמר
לשמות היכי ניקום

ד החושב על מי חטאת לשמות ר"א פוסל. דאפסלו
להו במתכסה: כשיטה. התכית לנשות או ליקח ממנה מים
לשמות. אבל במתכסה גרידא לא פסיל: במים שאינן
סקודשין. שמלאן כדי לישן כן את האפר ועדיין לא נתן: רבי
אליעזר אומר כשיטה. והכא לא
פסיל להו במתכסה. דכיון דמים
קדושין הן אלוכו מומלך וחוזר בו
מתכסו. הילכך לא פסיל ר"א עד
שיטה: רבי יהושע אומר כשיטה.
משני משקה שפיו שחוזר ומתכסו
עם המים ופסיל להו: ואם נגרגר.
לשון גרגרת. כלומר שלא שחה
כדרך השותים אלא שפך המים בגרונו
כשר. דליכא משקה פ"ו כשיטה.
והלכה כרבי יהושע בברויתו:
ה' שלא יעשה תקלה לאזורים.
שיגעו בטיט ויסמלו במי חטאת שבו:
ר' יהודה אומר במלו. בטיט.
(*) גד"ז סג"ד כשיטה תכית ליקח וכו' (*) גד"ז סג"ד כריס במים

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ד על מי חטאת לשמות ר"א פוסל. דאפסלו
להו במתכסה: כשיטה. התכית לנשות או ליקח ממנה מים
לשמות. אבל במתכסה גרידא לא פסיל: במים שאינן
סקודשין. שמלאן כדי לישן כן את האפר ועדיין לא נתן: רבי
אליעזר אומר כשיטה. והכא לא
פסיל להו במתכסה. דכיון דמים
קדושין הן אלוכו מומלך וחוזר בו
מתכסו. הילכך לא פסיל ר"א עד
שיטה: רבי יהושע אומר כשיטה.
משני משקה שפיו שחוזר ומתכסו
עם המים ופסיל להו: ואם נגרגר.
לשון גרגרת. כלומר שלא שחה
כדרך השותים אלא שפך המים בגרונו
כשר. דליכא משקה פ"ו כשיטה.
והלכה כרבי יהושע בברויתו:
ה' שלא יעשה תקלה לאזורים.
שיגעו בטיט ויסמלו במי חטאת שבו:
ר' יהודה אומר במלו. בטיט.
(*) גד"ז סג"ד כשיטה תכית ליקח וכו' (*) גד"ז סג"ד כריס במים

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ד על מי חטאת לשמות ר"א פסל נרסי' או ר' אליעזר
פוסל אבל לא נרסי' ר' אליעזר אומר פסול דאין דרך בשם
משנה או כרייתא למיתני ר' פלוני אומר חייב או ר' פלוני אומר פטור
רק רבי פטור ר' פלוני מחייב וכן גבי כשר ופסול וכו' אפר
ומחר וכו' שמה ופטור ג"כ אין דרך לשנות רק מכשיר ופוסל אומר
ומתיר משמה ומתיר אבל זאת מלאכו רחיו ר' פלוני אומר פטור מדוני
אדם וחייב כדוני שמים וכנון ההיא דתניא בפ"ק דכ"ק דף י' וס"ס
כ"ד הרגל וכפ' הגשרין דף ע"ה וכדוכתי אחריתי הכוהו פשרה בני

ה מי חטאת שגפול. וכ"כ כשרים דאסור לנבנן ולהפסיד דלשם. ור"י דלמר כעלו כשרים נמי כעלו כמו כפרה כמון: שלא יעשה תקלה. פ"י הר"ב שיגעו

פרה ששחת - פסחים ח'
בכלו במעיה - מ"ג ע"ג כ"ה
ו' פ' תפארת - תיבנה כ"ג
יבמות קמ' ע"ג ע"ג כ"ה
כ"ג:

תוספות חדשים

ה' במשנה בשלו במעיה. והו' משקס סדומים דלא מיעטמו. (הרא"ש): ה' תי"ט ד"ה ר"י אומר כו' הלכה כמותו. וז"ל כיון שמיט כאן שכל התמימים ה"ל חולקים עליו ש"מ ר"מ יחיד הוא. ובה"ג איתא בתולין דף קכ"ב ע"ב שסמך ר' יומא על סתם משנה עור הראש של עגל הדרך דהו' כבשר ואח"כ מלא שבכרייתא כבש דכבדו יחיד חור בו ע"פ אבל בשלמא סתם משנה י"ל שפ"י הרבה תמימים מסומים עם ר"מ. (ממנהו"ש ז"ל)

ו' בהר"ב ד"ה לא יעבירם כו' בקרקעות הספינה. ונעמלו אלו להיחס במקום טמא כמו שנהבאר כ"י שחתר זה (הרא"ש) חלל רש"י יבמות דף ק"ז כתב משום דהאיל הכלי של מי חטאת עליהן ונעמלו:

אלויהו רבה

ו' לא יעבירם בנהר. ה"ל כמותפתא אחד ירדו כל הספרות מינה כן עקיבא אומר לא אמרו אלא בירדן כגבד. פ' מפני שמשנה שהיה בירדן סיס:

תוספות רע"ק

ה' אומר. בתי"ט ד"ה ר"י אומר. ובמצא כתוב בת' הגאונים בשם ר"צ ב"ם [ח] בהר"ף פ"ז דשבת נבי שבריהו נשלין עומה הבאי בשם ר"צ גאון דה"י כ"י. דר"מ ור"י ח"ל כ"י. והר"ף השיג עליו במ"ש תי"ט כאן ע"ש:

משנה אחרונה

כהן ויעמאו. ועומאה זו מדרבנן כמ"ש הר"ב במ"ח: בשרה עמא. כתב תו"ש דבס"ק דפסחים אמרינן דוקא בשרה אבל לטמא אדם וכלים לא ע"כ. אבל התם לא אמר הכי אלא לזבחי דר"י דבעלו אבל לתי"ק דלא בעלו אין ה"ל זבחים וכלים נמי מטמא. והא דנקט בשרה דמשמע אדם וכלים לא הא חמץ לה כדולה ר"י היא וחסורי מיחוסא כו' ולשינויא דרב אשי נמי דמשקה סרוס הוא

בשרה טמא. אבל אדם וכלים לא דאין מטמאין אלא עומאה קלה לטמא אובלין ומסקין. פ"ק דפסחים דף י"ח. ועיין בפ' הר"ב במ"ח: **מעט** לעת. עיין במ"ז פ"א דהלות: **רבי** יהודה אומר בטלו. ואפילו עומאה קלה לא מטמאין. משום דה"ל משקה סרוס. גמרא שם. וכתב הרמב"ם בסוף הל' פרה [הלכה ז'] שנאמר למשמרת למי נדה בזמן שהן שמורין אינן בטולין. אבל בזמן ששחתן פרה בטלו. שהרי אינן שמורין. ע"כ. ולהלכה העתיק דברי רבי יהודה דסיפא. ודלא כמ"ש בפירושו. ואחריו נמשך הר"ב וכתב הכ"מ משום

דבכפרי ובפ"ב דמקואות דל"ח זקנים ר"י הגלילי ור"ע כולו ס"ל כר"י. ע"כ. ונמלא כתוב בתשובת הגאונים בשם רב נחמ בר פלגוי [ח] דסתם מתני' ר"מ. ור"מ ור"י הלכה כר"י. ע"כ. ודברי תימה הן בעיני. דא"כ כל היכא דפליג ר"י על סתם מתניתין הלכה כמותו. והא ודאי דלימא דלא חתמר הך כללא אלא היכא דלא סתם לן רבי: **ובספינה** כלומר וכשהוא בספינה. לאפוקי עובר כגלגלו דסיפא. ועיין בסמוך. ומ"ש הר"ב ונמלא כוית מן המת

ה' **בטלו** (ח). **פרה** ששחת מי חטאת בשרה **טמא** **מעט** לעת (ש). **רבי יהודה** אומר **בטלו** **במעיהם**: **ו** מי חטאת **ואפר** חטאת. **לא יעבירם** **בנהר** **ובספינה** (א). **ולא**

מלאכת שלמה

מבלי שיקרב פיו עם פי הכלי לא פסל: **ה פרה** ששתרה וכו'. פ"ק דפסחים דף י"ז ותמתיי שלא הגייה שם לא רש"ל ולא הרב כללאל אשכנזי ז"ל מלות מעט לעת שאינם שם בנירסא שכן הלשון שם פרה של זבח או של חו"ט ששתה מי חטאת ושחטה בעודן במעיה בשרה טמא וכו' ושם דאף רש"י ז"ל לא היה נרמז לה דומה שאותה היא כרייתא. ואיתא נמי בחומ' חולין פ' בהמה המקשה דף ע"ג: **ואיבא** מאן דמפ' התם בפסחים בטלו במעיה עומאה והסורי מחסרא וה"ק פרה ששתה מי חטאת בשרה טמא בד"ל עומאה קלה אבל עומאה חמורה לא שר' יהודה אומר בטלו במעיה אבל רב אשי מסיק התם בטלו לגמרי דה"ל משקה סרוס ותניא בת"כ וכל משקה אשר יקה בכל כלי יטמא פרט למשקה סרוס. ועיין תו בפ' הר"ש ז"ל: **ובתבוי** תוס' ז"ל שם בפסחים בטלו במעיה אבל בעודן כפיה לא בטלו אע"ג דאמר' במסכת פרה דכל העופות פוסלין מי חטאת אומר ר"י דהתם מייירי קודם קדוש ונפסלין כדפי' הקונטרס בהגיונים דבעיין שהתא חיותן בכלי או משום מלאכה וכלא אחר קדוש מדשיב להו סופו לטמא עומאה חמורה ומלאכה אינה פוסלת אחר קדוש דתתן

ואו לא מטמא מאחר שגבלין: **מעט** לעת. אם שחטה בחוך מעט לעת של שתייה. אבל שחטה עפי מהכי נחטלו במעיה: **רבי יהודה** אומר **בטלו** **במעיה**. ואפילו שחט בחוך מעט לעת בשרה טמא. ואין הלכה כר' יהודה בתרתייהו: **ו** מי חטאת. במקודשין *איירי. אבל מים שאינן מקודשין שרי. כדכתבי סיפא: **ואפר** חטאת. אפילו אפר עלמו בלא מים: **לא יעבירם** **בנהר** **ובספינה**. דגזור משום מעשה שהיה בחדס אחד שהיה מעביר מי חטאת ואפר חטאת בספינה בירדן ונמלא כוית מת כתוב בקרקעיתיה

(* בד"ז בגי' במקודשין כאפר חטאת איירי) **וכתב** **הרמב"ם** **בפ"ב** **דמקואות** **דל"ח** **זקנים** **ר"י** **הגלילי** **ור"ע** **כולו** **ס"ל** **כר"י**. **ע"כ**. **ונמלא** **כתוב** **בתשובת** **הגאונים** **בשם** **רב** **נחמ** **בר** **פלגוי** **[ח]** **דסתם** **מתני'** **ר"מ**. **ור"מ** **ור"י** **הלכה** **כר"י**. **ע"כ**. **ודברי** **תימה** **הן** **בעיני**. **דא"כ** **כל** **היכא** **דפליג** **ר"י** **על** **סתם** **מתניתין** **הלכה** **כמותו**. **והא** **ודאי** **דלימא** **דלא** **חתמר** **הך** **כללא** **אלא** **היכא** **דלא** **סתם** **לן** **רבי**: **ובספינה** **כלומר** **וכשהוא** **בספינה**. **לאפוקי** **עובר** **כגלגלו** **דסיפא**. **ועיין** **בסמוך**. **ומ"ש** **הר"ב** **ונמלא** **כוית** **מן** **המת** **החוב**

במסכת פרה המלאכה פוסלת במים עד שיטילו את האפר ובכפרי יליף לה מדכתוב למי נדה וכבר הן למי נדה ובעלו במעיה משום הסח הדעת משום דכתוב למשמרת יאזו אלו שאינם למשמרת הואיל ששתה מהם הפרה עכ"ל ז"ל: **ובס"פ** **בתרא** **דמפ'** **מקואות** **הביא** **הר"ש** **ז"ל** **תוספתא** **דקתני** **פרה** **ששתה** **מי** **חטאת** **ושחטה** **בחוך** **מעט** **לעת** **זה** **היה** **מעשה** **והיה** **ר' יוסי** **הגלילי** **מטהר** **ור'** **עקיבא** **מטמא** **סייע** **ר' ערפון** **את** **ר' יוסי** **הגלילי** **סייע** **ר"ש** **בן** **ננס** **את** **ר' עקיב'** **סילק** **ר"ש** **בן** **ננס** **את** **ר' ערפון** **סילק** **ר' עקיב'** **את** **ר' יוסי** **הגלילי** **אחר** **זמן** **מלא** **לו** **תשובה** **אמר** **לו** **מה** **אני** **לחזור** **א"ל** **לא** **לכל** **אדם** **אלא** **לך** **שאתה** **הוא** **יוסי** **הגלילי** **א"ל** **הרי** **הוא** **אומר** **והיתה** **לעדת** **בני** **ישראל** **למשמרת** **למי** **נדה** **חטאת** **היא** **כשהן** **שמורין** **למי** **נדה** **ולא** **כששתה** **פרה** **זה** **היה** **מעשה** **והיה** **על** **היה** **ל"ב** **זקנים** **בלוד** **וטערוה** **פ"י** **את** **הפרה** **והחזיר** **ר' יוסי** **הגלילי** **את** **ר"ע** **מדכרי** **באותה** **שעה** **קרא** **ר"ע** **המקרא** **הוא** **רצויה** **את** **האיל** **מנגח** **וגו'** **זה** **ר' עקיב'** **והנה** **נפיר** **העוים** **בא** **מן** **המערכ** **וגו'** **זה** **ר' יוסי** **הגלילי** **והתבונן** **ויד** **את** **האיל** **ויסבר** **את** **שתי** **קרניו** **זה** **ר' עקיב'** **ושמון** **בן** **ננס** **ולא** **היה** **כח** **לאיל** **לעמוד** **זה** **ר' עקיב'** **וישליכה** **אח"כ** **אירעה** **וירמסו** **זה** **ר' יוסי** **הגלילי** **ולא** **היה** **מזיל** **מידו** **אלו** **ל"ב** **זקנים** **בלוד** **שטערוה**: **ולא**

ה' **בשרה** **טמא**. **אבל** **אדם** **וכלים** **לא** **דאין** **מטמאין** **אלא** **עומאה** **קלה** **לטמא** **אובלין** **ומסקין**. **פ"ק** **דפסחים** **דף** **י"ח**. **ועיין** **בפ' הר"ב** **במ"ח**: **מעט** **לעת**. **עיין** **במ"ז** **פ"א** **דהלות**: **רבי** **יהודה** **אומר** **בטלו** **במעיהם**: **ו** **מי** **חטאת** **ואפר** **חטאת**. **לא יעבירם** **בנהר** **ובספינה** (א). **ולא**

ישראל

המשקין מתערבין מיד עם לחוחות הנוחה שבמע'. להכי אפילו שם משקין בעלמא ליכא עלייהו. מדלו"ל משקה סרוס [ספחים י"ח]. ואע"ג דסרוס לא מהני למשקין רק שלא יקבל עומאה. אבל לא שיתבטל ממנו עומאתן דמעיקרא [בבב"ס פ"ב מ"א]. הכא חף לכלב לא חזי. א"כ מדכתוב למשמרת. ומדשתת הפרה תו אינן שמורים [תוס' ספחים ע"ג והכ"ס פ"ד מפרס]. ולפיכך טערוים לגמרי. משא"כ הך דלעיל שרק נפסלו המים. מטמאין עכ"פ את הטעור לתרומה [ובבב"ס ח']: **מא** **ר"ל** **לא** **יביאש** **בספינה** **ששעה** **בנהר**. **והא** **דלא** **סגי** **ל'י** **למנקט** **לא** **יעבירם** **בספינה**. **הא** **קמשמע** **לן** **דדוקא** **בבב"ר** **אסור**. **אבל** **ב"ס** **הגדול** **מותר** [בבב"ס פ"י מפרס י"ג]. **וגזרו** **כן**. **משום** **מעשה** **שהי**. **שלא** **בדקו** **הספינה** **יפה** **קודם** **שהביאו** **למזבח** **המי** **פרה**. **ואח"כ** **מלאו** **כוית** **ממת** **עומן** **בקרקעות** **הספינה**. **ונעמאו** **המי** **חטאת** **משום** **שהיו** **בספינה**. **דלמה** **ל'י** **מקום** **ממא** **[ר"מ** **ועפ"י מ"ג]**. **א"ל** **דמייירי** **שהאיל** **הכלי** **שבו** **המים** **על** **מקום** **הטומאה** [רש"י מניגה כ"ג ויבמות קמ"ג]. **ומדמוכח** **מזה** **שלא** **היו** **פוסלים** **בהרי"ן** **יפה** **לנקות** **ספינתם** **מטומאת** **מת**. **להכי** **גזרו** **שלא** **יביאו** **מי** **ואפר** **של** **חטאת** **בספינה** **ובכל** **הדומה** **לספינה**. **והא** **דלא** **גזרו** **נמי** **מח"ש** **שלא** **להביא** **קודם** **ותרומה** **בספינה**. **שאי** **פיה** **דלמשמרת** **למי** **נדה** **כתוב**. **וגר"ך** **שיעשו** **לם** **שמירה** **ימורה**: **להביאש**

תפארת

וכ"ל דמייירי חף שהרוב טיט. לא אמרינן דה"ל כהעברז ברוב מים דבטלו ואין מטמאין [ולקוח פ"י י"ה]. דהכא שאני שיש לחוש שיגשו בהטיט בעוד משקה טופח. שאז הטיט חטאת עוד ניכרין עליו ולא בטלו: **יח** **דמדנבטלו** **בטיט** **הו"ל** **כשפרא** **בעלמא**. **מיהו** **להדיא** **בהן** **כלים** **חטאת** **היא** **לגלוי'** **דאע"ג** **בטיט**. **ורבנן** **ס"ל** **דמדכתוב** **חטאת** **היא** **לגלוי'** **דאע"ג** **בטיט**. **ובל** **זמן** **שהוא** **לא** **ויכר** **לא** **פרח** **שם** **מי** **חטאת** **מויטוהו**: **אש** **ר"ל** **בשחטה** **תוך** **מעט** **לעת** **משחיתה**. **בשרה** **טמא**. **ואפ"י** **אין** **מימי** **הטאת** **שבמעיה** **מטמאים** **אדם** **וכלים** **הטערוים** **לתרומה**. **אפילו** **בשחטה** **תוך** **מעל"ע** **משחיתה**. **דאע"ג** **דמי** **חטאת** **שנפסלו** **מטמאין** **הטעור** **לתרומה** [במ"ח]. **ה"מ** **מיס** **שנשאר** **משחיתה**. **אבל** **אותן** **שבלעה**. **בטל** **חומר** **מי** **חטאת** **מחן**. **דאינן** **עוד** **אז** **לטמא** **אדם** **וכלים**. **רק** **דין** **כרהשון** **ומטמא** **רק** **בשר** **הפרה**. **ואע"ג** **מדמערבין** **במעיה** **בזוהא**. **הרי** **משקה** **סרוס** **וודאי** **גם** **לרבנן** **פקע** **עומאה** **מייטוהו** [בפ"י דמשניות מ"ז]. **היינו** **בסרומוין** **מז"ע**. **אבל** **הכא** **שרק** **נתערבו** **עם** **זוהא** **סרוסה** **במעיה**. **ס"ל** **לרבנן** **דלא** **גרעו** **מאילו** **נבטלו** **בטיט** **דמטמאים**: **(מ)** **ס"ל** **דאפילו** **תוך** **מעל"ע** **משבלענו** **השיב** **כמעט** **לא** **חשוב** **תוך** **מעל"ע** **כמעט** **ל'י**. **התם** **בדבר** **גוש** **[ועפ"י בפ"ד תמורה פ"ז ס' מ"א]**. **אבל** **הכא** **ועומאה** **קלה** **נמי** **לא** **מטמא** **כולה** **לר"י** **קא** **משי**. **ותו"ש** **ע** **העתיקו**

כסתם אינו נכון: **ו** **בגדר** **ובספינה**. **הדא** **מילתא** **הוא** **שעור**

ועומאה קלה נמי לא מטמא כולה לר"י קא משי. ותו"ש ע העתיקו

ר' עובדיה מברטנורה פרה צלוחית שגפר פרק ט תוספות יום טוב קב"ט

ציונים

אמר כשר...
בכחות...
הוא...
ואין...
הוא...

תוספות רע"ק

במשנה (ובמי שאינו...)
מקורשים (ט) ע"י...
ובדין דצ"ג ע"א תר"ה...
מי. ובחידושי שחרות...
קורש שם:

משנה אחרונה

שעור כנהר ע"י ספיל...
עם המים ואפר שבידיו...
כמולכן באויר הוי...
אע"פ שהספיה גושט...
ונוגעת בקרקע כיון...
שרגלי אדם אין נושעין...
בקרקע כאויר דמי...
ואפילו ברכוב ע"ג...
בהמה או ע"ג חבירו...
גזרו א"כ רגלו של...
עליו נושעת בקרקע...
כדתניא במ"א הגינה...
והיינו למס' במתני'
אבל עובר הוא כמים...
עד לאורו ולא חסבי...
כאויר כיון שרגלו...
נושעת בקרקע:
במים עד לאורו...
בלגל רדיו מ"א...
דאי רדיו מ"א אפילו...
בלגל מי העלת אסור...
ביומא דף ע"ו:
ז אחר הרוב לעמא...
שאם הרוב...
מאפר השרה יקידם...
בהן מעמאין הקים כדון...
מי העלת אצל האפר...
שלא נתקדם אין בו...
עומאה לנוגש במי...
הגדה כתיב וכו' אפר...
לא מלינו עומאה...
והכי חסברה לה...
הרמב"ם פט"ו מה"ס...
שאם קידם בהן המים...
מעמאין. אלא שראיתי...
במ"א רש"י במ"א...
בהרות דף כ"ב עכתב...
מי העלת ואפר העלת...
מעמאין במשא ב"ק...
דיומא דף י"ד ע"ב...
וסע לא נזכר אפר:
אחר הרוב. וה"ה...
מתנה על מחלה...
מעמאין וכו' בהתוספת...
הביאה הר"ם לעיל מ"ג...
ע"פ ס"ב דמשכ"ב:
ואין מקדשין בו...
אפילו הרוב כשר דלא...
מהני ביטול הרוב במי...
העלת כמו בלוחית...
בר"פ ואם קידש בו...
המים פסולין כלעיל...
ור"ס לעמ' דמשכ"ב...
הוא שבתו הואות...
והתם שהעורבות הוא...
במים מנריך שתי...
הואות שמה אחת...
מהן מן הספולים.

חובו כו'. והאילו עליו ונעמלו. רש"י פ"ג דחגיגה דף כ"ג:
אבר עובר הוא. פי' הר"ב ברגליו. וכן על הגשר כדליתא
התם בגמרא ופכט"ו דיבמות דף ק"ו ופירש"י
דכארעא סמיכתא דמי. והאדם המעבירו הולך כל עשה
ברגליו ואינו דומה לספינה * [ומ"ס]
הר"ב עם מי חטאת שבידו או אפר
פרה. הרמב"ם פרק ו' מהלכות פרה:
ובידיו כלי ריקס וכו'. פי' הר"ב
דלא גזרו כו'. ועיין מ"ס
במ"ה פרק דלקמן: **ז באפר**
מקלה. פירש הר"ב אפר כירה. עיין
בפ"י מ"א פ"ב דתענית:
הולכין אחר הרוב לעמא. כתב
הר"ב אס רוב אפר
מקלה אינו מטמא מסיק בגמ' פ"ג
דבכורות

אל ספינה: ולא ישיטם על פני המים. דדמו לספינה וכן
לא יעמוד בלד זה של נהר ויזרק' ללד שני. דגם זה דמי קלמ'
לספינה: אבל עובר הוא. ברגליו: במים. עם מי חטאת
שבידו: עובר הוא המהור לחטאת.
פני המים ואינו חושש. וכן נוסף
בידו או משיט על פני המים כלי
שהוא נזכר לתת בו מי חטאת כשהוא
ריקס. או שיש בו מים שעדיין לא
נתקדשו באפר פרה. שלא גזרו אלא
על המים המקודשים ועל האפר
בלבד לא על האדם והכלים הטבוחים
* (ומים שאינן מקודשין): **ז אפר כשר**.
אפר פרה הכשר להזאה: שנתערב
באפר מקלה. באפר כירה: הולכים
אחר הרוב לעמא. אס רוב אפר
פרה מטמא. אס רוב אפר מקלה
אינו מטמא: ואין מקדשין בו.
ואפילו רוב אפר חטאת אין מקדשין בו.
(* גד"ז ליתא *) כד"ס ליתא תיבת אפילו

הואיל ונתערב בו אפר כירה * ואפילו כל שהוא: רא"א מקדשין בבולין. דסבר ר"א

ולא ישיטם על פני המים והנני פליג ואמר לא אסרו אלא בירדן
ובספינה וכמשה שהיה וכשי החם ביבמות ניומא ר' חנניה בן
עקיבא ורבין בפלוגתא דב"ש וכו' המיפליג דב"ה ס"ל כר' חנניה בן
עקיבא כדתנן התם בבה"א לא שמענו אלא ככאה מן הקליר ובלוחית המינה
וכמשה שהיה א"ל אחת הבאה מן הקליר וכו' ומשני אמרי לך רבין
אין דאמרי' אף כב"ה אלא התם דעממא משום דמתתא במקום קרוב
מרתתא במקום רחוק לא מרתתא אצל הכה מה לי ירדן מה לי שאר
נחרות ור' חנניה בן עקיבא אמר לך אלא דאמרי אף כב"ה ע"כ ל"ק
כ"ס התם דנאמנת לומר מת בעלי אלא משום דלוי' דייקא ומנסבא מה

שלושה
לי מקום קרוב מה לי מקום רחוק אבל הכא משום מעשה שהיה בירדן
ובספינה דהוה מעשה גזור רבין כבאר נהרות דלא הוה מעשה לא
גזור רבין:
ז אפר כשר. ובגמ' בכורות פ' הלוקח בהמה דף כ"ג וכתוב שם
בתום' הילוניות אפר כשר פי' הלוקח בהמה דף כ"ג וכתוב שם
והיא היא ע"כ. ומשמע דהכי נרמז הרשב"א ו"ל דנרמזי כשר בכית
תש"ל: בפ"י רע"ז ואפילו רוב אפר חטאת וכו' דהוי כמו ללוחית
שנפל לתוכה מים כל סקן דבריש פירקין:
ר' אליעזר אומר מקדשים כבולין. אפילו לעממי' דלמר ברמי פירקין יזה
שתי

מלאכת
לי מקום קרוב מה לי מקום רחוק אבל הכא משום מעשה שהיה בירדן
ובספינה דהוה מעשה גזור רבין כבאר נהרות דלא הוה מעשה לא
גזור רבין:
ז אפר כשר. ובגמ' בכורות פ' הלוקח בהמה דף כ"ג וכתוב שם
בתום' הילוניות אפר כשר פי' הלוקח בהמה דף כ"ג וכתוב שם
והיא היא ע"כ. ומשמע דהכי נרמז הרשב"א ו"ל דנרמזי כשר בכית
תש"ל: בפ"י רע"ז ואפילו רוב אפר חטאת וכו' דהוי כמו ללוחית
שנפל לתוכה מים כל סקן דבריש פירקין:
ר' אליעזר אומר מקדשים כבולין. אפילו לעממי' דלמר ברמי פירקין יזה
שתי

בועז

תפארת ישראל

(ח) וברך ה' ל"ל לכאורה פשוט. דכיון דנתבטל האפר מקלה ברוב
אפילו לכתלה מותר לקדש בתערובות זה. דמ"ס מבאר שכל
לחבו עפר דא"כ שמתין עד שחל [כלעיל ספ"ח]. אף שיש לחלק קת'
אלא שהמירין במי חטאת [כס"ו לן]. אלא האיד יקילו בה מה"ע שלא
תטמא. אלא דמתסוגיא דבכורות [דכ"ג א] משמע להדיא דמתסגו
מיידי דבין תערובות האפר בעממו. דקאמר התם בפירוש דכשרות אפר
מקלה. כהי דבמנע לא מעמא. עכ"פ במשא מיהו מטמא. והכי מוקי
התם למתנתיו התם. וחי דבמנע כבד איירי. הרי כמו דפשיטא ליה
דמעמא במשא. מדע"פ גמא הטומאה. ה"ג הו"ל ליהוט פשיטא ליה
דלמלא במנע. מדע"פ נעט מי חטאת שתקדשו: אע"כ ליהוט פשיטא ליה
האפר עממו מיידי. ולא מעמא במנע. דלמלא לא נעט בגרנרי האפר
פרה וכן כתב רש"י התם בפירוש. ורק מ"ס רש"י התם דליומא [דיד"א]
אמרי' דגם אפר חטאת מעמא במשא כקשתי ולא מאלתא שם ביומא אס
רמו מזה: ואדרבה מלעיל [פ"ד מ"ד] משמע דדוקא עד כיום שם
מעמא בגדים. הא אה"כ לא. ואף דו"ל דהיינו רק המתעסק שלא נעט
ולא גמא. הרי הרמב"ם כתב בפירוש [פ"ה מפרה ה"ד] דמשעשה אפר
אפילו במנע אמ"ס. מכ"ס בנש"ל. עוד מ"ס מפרה ה"ד] דמשעשה אפר
דפ"ג] זהו בנין אב לכל הגרפין שהיו מעמאין בגדים עד שעשה אפר
ו"ע: מידו יהי כרש"י או כרמב"ם. עכ"פ מוכח מכאן דלענין עומאה
לא אמרי' דכשנתבטל ברוב הו"ל הנתבטל כאילו אינו בעולם אלא דו"ל
דזכו דוקא ביבס ביבס שנתערב [ועי' לעיל ס"ד]. ולקמן ס"ו ל"ו ודו"ל:
(ט) וא"ת כיון דלף כשהרוב אפר פרה אפ"ה פסול להזאה. א"כ
היאך קאמר ברישא דיומא. למשעם ככל מי חטאת דלמלא
במנע ובמנע שלא לגרר הזאה והרי במשנה ח' אמרי' דכשפסלו שוב
אין דין כמו חטאת ומטמאים רק במנע ורק לתרומה. ודוקא לומר
דלמלא דקאמר ברישא היינו רק במנע ורק לענין תרומה דהרי חטאת
קתני. ואי"ל דהא דלמלא דכשפסלו דכשפסלו פרה עומאה מנייהו. וזו רק
בכשפסלו מלחורייתא. ובגמ' שלא נעמרו בראוי וכדומה משא"כ הכא
כשהרוב אפר פרה דלמלא מלחורייתא הרי בעל מקלה ברוב. ולא נכפלו
המים אין כה ביד חממים רק להחמיר בהו. לומר שפסולים להזי' אבל
לא להקל בהו ולומר שלא יעממו במנע ובמנע: ליתא דהרי גם
בשמהקלה

(יב) להביאם בכלי ששטה על פני המים. או ששט אדם במים
הכלי עם מי החטאת או האפר שידו. דהו"ל דיומא דספינה:
(ג) דהו"ל כמו דיומא דספינה דמ"ס שט במים או באויר
עיין שערות פ"ד מ"א ומ"ח]. וה"ה שגזרו על רוב על הסהמה. כל
אין רגלו הרוב טועים בקרקע. דהו"ל דיומא דספינה. ומ"ס
דאם דגם בקרון אסור [ועי' מג"א דג"א. ותוס' דהמג"א פ"ה מפרה]
משעם חובין: (ה) בסולך ברגליו במים: (ה) חטאת דהמג"א פ"ה מפרה]
אין פשיטתו נראין. ודומה לשט. אפ"ה שרי. וכ"כ דשרי
הולוכין ע"ג גשר [גימ' קט"ז]: (ו) ר"ל אצל מותר לעבור
פילו בספינה: (ז) דבכל הנשו לא לוחה תורה שמורה יתירה:
(ז) דהיינו אפר פרה: (ח) ר"ל אפר כירה: (י) אפר פרה
אין כמו חטאת טבוחים שמתמאין במנע ובמנע [כמג"א פ"ה מפרה]
[א]. אלא ר"ל אס קידש בכל תערובות הזה יחד כלי א' של
ס. אז אס היה בתערובות רוב אפר פרה. דיון ככל מי נדה
מא גמגמ ובמנע [כר כתב הרמב"ם בפירוש פט"ו מפרה ה"ד] (ח):
(ט) אפילו כשהרוב מפרה. דלע"ג דלמלא ודלוי בעל
קלה ברוב. אפ"ה בחטאת החמור [ובלעיל ס"ו ד'] (ט):
בכל התערובות יחד ככלי א' של מים. דכיון ששט בהאפר
ה כל כך כבדו שיראה על פני המים הרי קידוש כבולו.
זו כ"ל דר"א לא קאי רק ביש בתערובות רוב אפר
דלא לכ"ע מטמא. וקאמר מ"ק בהא דאפ"ה אין מקדשין
הא קאמר ר"א דלמלא מקדשין בו ג"כ. אבל בנתבטל
אפר פרה ברוב מקלה. ודלוי מודה ר"א דכמו דלוי
גזרובת מטמא. ג"כ אין מקדשין בו. דכיון דנתבטל האפר
ברוב. ודלוי אס לחוממא דהיינו לממא מחשב כליהא דמי.
ש להקל בו לענין הזאה. ותו דמי עדיף ממשה א'. דדוקא
עבר בהמי חטאת כ"ס מים. מקיל שיש ב' הזאות. הא
בענבר

הטאת שיש בהן כדי היות או נוגע בהן טמא לכל מילי .
 לחטאת מיהא טהור : נשמאו מטמאים את הטהור לתרומה .
 כמי חטאת כשרים . אבל את הטהור לחטאת מטמאים אותו
 אם נגע בידיו דכיון דנטמאו לא גריעי מאשר אכולים ומסקים
 טמאים דמטמאים את הידים וקיימא
 לן דבטרתה מי חטאת . מי שנטמאו
 ידיו נטמא גופו : אפר כשר
 שנתנו על גבי חמים שאינם ראויים
 לקדש . הוי דינס כדון מי חטאת
 שנספלו

בידיו ולא בגופו (י) . נטמאו (י) . מטמאים
 את הטהור לתרומה בידיו ובגופו (י) .
 ואת הטהור לחטאת . בידיו (ג) .
 אבל לא בגופו (י) : אפר כשר
 שנתנו על גבי חמים שאינן ראויין

כתב הר"ב דנהי דנטמא כו' טמא לכל מילי לחטאת מיהא
 טהור . ר"ל לקחת המלוי ולקדש ולהוות . הרמב"ם . ועמ"ס
 בשם הר"ם במ"ב ס"ק דכלים (ד"ה ומי חטאת) :
נטמאו מטמאים כו' . כתב הר"ב דק"ל דבטרתה מי
 חטאת מי שנטמאו ידיו וכו' בס' בפרה
 מ"ו ובס' ב' דהגיגה מ"ה וע"ס
 בפירוש הר"ב : **אבל** לא בגופו .
 ע' במ"ב פרק דלעיל :
 אם

לקדש

הלופי נרסאות
 תוספות חדשים
 א"ת חר"ב ד"ת נטמאו
 כו' הטהור לתרומה .
 ולשני תרומה עדין חשיבו
 כשרים וכן לשני גופו אף
 לחטאת חשיבו כשרים .
 (ס"ט)
 אליהו רבה

נטמאו מטמאין כו' .
 סתנין עליהן סתי
 חומרות לעבור לתרומה
 נותנין עליו חובדי מי
 חטאת כשרים לעטא גופו
 ולתבאר לחטאת טתנין
 עליו חומתי משקין טתנין
 לעטא ידיו :
 אפר כשר כו' . הוי
 כמי חטאת שנספלו
 ולשני טומאה נכשרין
 דמין :

משנת אחרונה

מד"ס ס"ד דטהרות
 מ"ח והרמב"ם
 בפתחתו ירד למנין
 אבות הטומאות מד"ס
 שהן כ"ט אבות ולא חנה
 הן דהאן וכיון דקתני
 מטמאין הטהור לתרומה
 בידיו משמע שחינו
 מדרכין . ולעיל גבי
 כאלו נגעו במי חטאת
 ומיהו

בויעו
 לזכא פורתא מאשר חטאת והרו עם כל התערובות קידש ואי"ל דכוננת
 הר"ב דל"א סתיו פורתא מהאשר כשר תוך ההזאה שיהו . ליתא דהיכא
 מנינו שצריך סתיו פורתא מהאשר פרה תוך ההזאה אלא כיון שקידש
 המים . אסילו היה אח"כ ממים הללוים שנתקדשו פניו . אע"כ דל"א
 להר"ב דמ"ג ר"ח מקדש ככונן . ר"ל כיון שהתערובות מרוב אפר פרה
 או מרוב אפר מקלה יותר לקדש כהן . ואי"ל לקדש עם כל התערובות .
 דל"א לזכא פורתא מהאשר חטאת כחוד האשר שיקדש בו : וזה תמורה
 דאסילו ניהא דנס כיבש כיבש יס כילה . ויהי' כמה שיתן לתוך המים
 פורתא מהאשר פרה . מה מהני הן פורתא . הרי ק"ל דצריך שיתן כל
 כך אפר כשרי פרה על גבי המים . ורק לר"ם דלריש ק"ו מטמאה .
 אינו מטמא כדיתבד [כפוסה עו"ב] . אבל ק"ל כרננן דמטמא שיעור .
 דלעיל ומוקף כתיב בה [כיומא מב"ת] . והיו שמעתי ולא אבין מ"ס
 רבינו דס"ל לר"ח דהוא אי"ל שיעור . מזה ענין לכאן בתערובות אפר
 והרו סכרת שיעור או כלתי שיעור לא שייך . רק בתערובת מים אפר
 וספולין . דככה"ג יס לחוש שמה בהזאה כשיעור שיהו . יהי' שם טפה
 מהמים הספולים . על זה שייך ספיר לומר דכיון דהוא אי"ל שיעור ביחד
 לשיכך אסילו יס עם טיפה ספולה לית לן בה . אבל הלא כיון דלסכרת
 הר"ב קני כדיתבד שקידש כפורתא אפר פרה . אי"ל נתקדשו כל המים
 והוא לחטוט אחר דכרי רבינו הר"ב . והכא אחי שתיק רב . וז"ל :
 ועוד

תפארת ישראל

לזכא פורתא מאשר חטאת והרו עם כל התערובות קידש ואי"ל דכוננת
 הר"ב דל"א סתיו פורתא מהאשר כשר תוך ההזאה שיהו . ליתא דהיכא
 מנינו שצריך סתיו פורתא מהאשר פרה תוך ההזאה אלא כיון שקידש
 המים . אסילו היה אח"כ ממים הללוים שנתקדשו פניו . אע"כ דל"א
 להר"ב דמ"ג ר"ח מקדש ככונן . ר"ל כיון שהתערובות מרוב אפר פרה
 או מרוב אפר מקלה יותר לקדש כהן . ואי"ל לקדש עם כל התערובות .
 דל"א לזכא פורתא מהאשר חטאת כחוד האשר שיקדש בו : וזה תמורה
 דאסילו ניהא דנס כיבש כיבש יס כילה . ויהי' כמה שיתן לתוך המים
 פורתא מהאשר פרה . מה מהני הן פורתא . הרי ק"ל דצריך שיתן כל
 כך אפר כשרי פרה על גבי המים . ורק לר"ם דלריש ק"ו מטמאה .
 אינו מטמא כדיתבד [כפוסה עו"ב] . אבל ק"ל כרננן דמטמא שיעור .
 דלעיל ומוקף כתיב בה [כיומא מב"ת] . והיו שמעתי ולא אבין מ"ס
 רבינו דס"ל לר"ח דהוא אי"ל שיעור . מזה ענין לכאן בתערובות אפר
 והרו סכרת שיעור או כלתי שיעור לא שייך . רק בתערובת מים אפר
 וספולין . דככה"ג יס לחוש שמה בהזאה כשיעור שיהו . יהי' שם טפה
 מהמים הספולים . על זה שייך ספיר לומר דכיון דהוא אי"ל שיעור ביחד
 לשיכך אסילו יס עם טיפה ספולה לית לן בה . אבל הלא כיון דלסכרת
 הר"ב קני כדיתבד שקידש כפורתא אפר פרה . אי"ל נתקדשו כל המים
 והוא לחטוט אחר דכרי רבינו הר"ב . והכא אחי שתיק רב . וז"ל :
 ועוד

יבין

שנגע בהן בידיו או בגופו : (י) דכיון שנגע בהן בגופו או בידיו
 או בשאר אופן . הוהר ליגע אח"כ במי חטאת כשרים ונשארו
 בטהרתן . וגם עדיפי משאר משקין טהורים דעלמא שכולן הנוגע
 בהן אף שהן קודש וטהורים . אפי"ה נטמאו לחטאת . אבל הכך
 הרי נטהרו בטרתה חטאת . ואיך משום דנטמאו יטמאו לאלס
 לענין מי חטאת [וכן מי חטאת טהורים המטמאים אדם שנגע או נטמן על
 לטמן טהור . אין איתו האדם חזק ומעמא את הוי חטאת שנגע . ועין ר"ב
 ס"ע מ"ח ד"ס י"ו] : (ג) ר"ל ואם נטמאו המי חטאת : (ה) כללעיל
 ס"י מ' . ומטמאין ג"כ במשא שהנטמא מהן בשטאן . חזר
 ומטמא לתרומה . דלע"ג שנטמאו אפי"ה לענין תרומה . גזרו
 שיהי' עם מי חטאת עליוהן . וכן מפורש בתוספתא דמכלתין
 [ד"פ] . ומיהו שלא היה המים ולא עם אחד מטמאין תוספתא ו . וז"ל :
 (ג) ר"ל דוקא כנגע בהן בידיו . נטמא גופו מלתעסק בחטאת
 ובנימויו . ללא גרע משאר משקין טמאין . שנטמאין הידים .
 והרי לענין חטאת כשנטמא ידיו נטמא גופו [כפ"י מ"ז] :
 (ס) דלמדינתמאו בטל עם מי חטאת מינייהו . אלא הו"ל כשאר
 ויש ספיר כשיעור הזאה כהאוב . ותמתי מאוד גם על רתו"ע שרגלי

פרה שמתה מי חטאת כשרה עמא דייק כפ"ק דפקחים דוקא כשרה דלזכאין ומסקין מטמא ולא אדם וכלים דפרחו טומאתן החמורה ודמו
 שרי נגעו בעלמא קודש שנספלו ואינם אלא ראשון טמא חובלין . ומסקין בהן רש"י גם וכו' הר"ם לעיל מ"ה וה"ל כיון דפרחה טומאתן אחי טמאו אדם . ומיהו
 הרמב"ם כפירושו ובחבורו פט"ו כתב שנספלו משתייה בהמה או שנתערב בהן מים ע"כ . ונראה דמפרש לה בתערובת מוטע דומיה לשתייה בהמה לזיהא הטהור
 הוא דבר מוטע ומדאורייתא בעלי ברוב מי חטאת וכולם כשרים לגמרי ומטמאין את התרומה והאדם הטהור ולא לחטאת דנהי דטמאין לכל
 מילי לחטאת מיהא טהורין . וכו"ל מאי קמ"ל י"ל משום דכסיפא כנטמאו מחלק בין ידיו לגופו מני נמי רישא כנספלו דלון חילוק ולכך האריך ולא חני בקלרה טמאין
 הטהור לתרומה ולא את הטהור לחטאת : וראיתי בכ"מ פט"ו מה"ס על מ"ס הרמב"ם מי חטאת שנספלו שמתה מהן פרה או שנתערב בהם מטמאין לתרומה וכו' כתב
 עליו הכ"מ לשון הר"ב דכח שפחה טומאתן החמורה ומטמא מדרכין וכו' . והוא שלא נדקדוק דהר"ב לפי פירושו כ"כ שהוא מפרש שנספלו בשנינו מיהא וספיר פרתה
 טומאת התורה אבל שתייה בהמה ותערובת מים כעלי ברוב וטהורין ומטמאין מן התורה . וכוותר אני תמא"ל כתב הרמב"ם מי חטאת שנספלו
 לתוכו מי מעין או מי מקוה אם הרוב מי חטאת מטמאין בהמשא הביא הכ"מ דכרי הר"י קודקס ז"ל שפחה לו שכבר נתיבא מי חטאת שנספלו מיהא וספיר פרתה
 התורה והכא קתני מטמאין במשא משמע טומאה גמורה מן התורה ככל מי חטאת פ"ט שהאריך ונדחק וסיום ועדיין אינו נזק לי ע"כ . וכו"ל לא יתכן מ"ס שכתב
 נתיבא שפחה טומאתן ולא כתב לנו טמאין גמורה מן התורה ככל מי חטאת פ"ט שהאריך ונדחק וסיום ועדיין אינו נזק לי ע"כ . וכו"ל לא יתכן מ"ס שכתב
 דנטלו לו מי מעין שמי חטאת הם הרוב שפיטמאין חטאת כשרים הן ולא פרתה טומאתן ככל . וגם מ"ס ע"ד שם שפחה טומאתן ולכך נוגע בהן טהור לחטאת וכו' הוא תמוה
 דאסילו לא פרתה טומאתן טהור לחטאת אע"ג דמטמאין כל דכר לחטאת מיהא טהור כדסי' . אלא אי קשיא לי הא קשיא לי לשיטת הרמב"ם דמתני' מיהא לית בה
 פסול דאורייתא אחתי אחי אין מטמאין את הטהור לחטאת לפי מ"ס הרמב"ם רפס"ו מה"ס אסילו מי חטאת כשרים הנוגעים בהן אין טהורין לחטאת אפי"כ נגע בהן
 לזורך הזאה ושלא לזורך המקוה או כה"ג כל שגזורך חטאת כשרים הן ולא פרתה טומאתן . ואפשר דס"ל לזורך הזאה אחרת ממי
 חטאת כשרים נגע באלו לזורך המקוה או כה"ג כל שגזורך חטאת כשרים הן ולא פרתה טומאתן . ואפשר דס"ל לזורך הזאה אחרת ממי
 לא מטמאין וכו"ל . אחרת לעיל בס"ג שמוין על הכהן כל שכפה ועל החינוקות למעלה בעלמא ולא חשו לטומאה מחמת מי חטאת כיון דמ"ל לזורך הוא . ולשון
 הרמב"ם כפירושו אין מטמאין לחטאת שהוא ממין הטהור לו ע"כ משמע אפי"ה שאלו ספולין כיון שמינס כשרים אין מטמאין . וכוה מיישב מה שהקיינו לעיל אי בכשרים
 מדאורייתא מיהא מ"ל קמ"ל שפיעא דמטמאין לתרומה ולא לחטאת . ד"ל דקמ"ל כתי אסילו שנספלו להאיה ואין באלו לזורך הזאה אפי"ה לא מטמו : ובקיעקר חילוק
 זה שמחלק הרמב"ם שגזורך הזאה אין מטמאין ושלא לזורך מטמאין . נראה מדברי הר"ם והר"ב כאן שכתבו בסתם דלחטאת מיהא טהור משמע דאין חילוק וכן משמע
 מפירושו ס"י מ"ו . ולעיל ס"ה מ"ב כתב הר"ם דלחטאת מיהא טהור דאל"כ הוהא נלוותה לזוהית של מי חטאת נטמא ויטמא הללוותה והללוותה טמא את המים ע"כ . ולהרמב"ם
 אין זו הוכחה דהוהא לזורך אינו מטמא . ושלא לזורך אין ה"ג שמטמא הכל . וראיתי שהתוס' בוכחים דף ק"ה דל"ה מחוסר ויזיהא כתבו בשם הירושלמי אין מי
 חטאת מטמאין דבר לחזור וטמאות ממנו ע"כ . ולשון זה משמע דהר"ם אפי"ה מטמאין חזרו ונטמאו ע"כ לזורך קאמר :
 לזורך אין ה"ג להרמב"ם מטמא חזרו ונטמאו ע"כ לזורך קאמר :

נטמאו . וכתב הר"ם שנטמאו בלב הטומאה . נראה דלעטמ"ו אולי שפחה רישא דנספלו כספול הגוף דפרחו טומאתן ומדאורייתא וה"ה הכא נטמאו בטומאה דאורייתא
 ודינס כמו ברש"א אלא דהכא מטמאין הטהור לחטאת בידיו כדון משקין טמאין שנטמאין את הידים . אלא מ"ס בלב הטומאה אינו מוכן דהא אסילו כרשאין
 אם נגע במשקין טמאין ומדאורייתא אפי"ה כיונא כזה ס"ג דמקואות מ"ב . ולהרמב"ם דמפרש רישא כנספול דרכין ה"ג מניין לפרש הכא בטומאה דרכין ומדאורייתא
 מ חטאת כשרים נטהו ואין מטמאין הטהור לחטאת בגופו דמייירי שנגע בהן לזורך הזאה אפי"ה ש"ן ראויין לחטאת כענין ספ"י לעיל :
 ש שנתנו ע"ג מים ש"ן ראויין לקדש . קא פסיק ותני שאין ראויין לקדש אלא לתרומה ולגבי חטאת מטמאין אכל הכא ע"כ המים נשמרו לחטאת אלא ש"ן ראויין לקדש . וז"ל
 את הטהור לתרומה והרי לא נגעו מי חטאת מעולם . ואסילו לגירסת הר"ם דמטמאין ידים לחוד אין טמא לדבר . ולא דמי להא דלמקן מ"י מה"ס הטהור לחטאת
 שנגע במשקין בידיו טמאות . דהתם לא נשמרו לשם חטאת אלא לתרומה ולקדש ולגבי חטאת מטמאין אכל הכא ע"כ המים נשמרו לחטאת אלא ש"ן ראויין לקדש . וז"ל
 דומה בעלמא הוא שנטמאין לזיהא כשרים ולפי"ה נראה דה"ה אפי"כ אפר מקלה שנתנו במים חטאת אלא שכתבו במ"ו דל"כ למה תני שנתנו במים כיון דכלא מים
 כשרים . ואין לפרש דוקא אפר כשר משום שהאפר טמא בכל מים מטמאין כשרים רש"י בבכורות שכתבו במ"ו דל"כ למה תני שנתנו במים כיון דכלא מים
 מטמא אלא ודאי באפר לבד אין זו טומאה כדסי' לעיל . והר"ב שכתב דאפר כשר שנתנו וכו' היינו מים שנספלו דלעיל וכו' הכ"מ ואי"כ כי היכי דלמא טומאתן
 מדרכין

ההוראה להרמב"ם
ההוראה הרמב"ם

תוספות חדשים

מ' תוי"ש ד"ה את
המהור כו' ולא
לחטאת. וקשה לי לקמן
פ"ב מ"א תן כהדיא טכור
לחטאת שנטמא ודיו.
נעמא גופו. גם לישנא
דלא בידיו ולא בגופו אינו
מתפשט לגרסתו. והלא
בגירסת הרמב"ם.
(ה"ל ע')

משנה אחרונה

מדרכן ה"ג הכה
וא"ל לומר כן דהתם
כבר היו מי חטאת
והיה בהן נומחה חמורה
וכשפרחה שומתין
החמורה אשתייר בהו
סוואה קלה כמו נוגע
במי חטא' שנגעו בעלמ
והכח מעולם לא הי'
בהן עומאה חמורה.
ואפשר דהר"ב מפרש
ה"ג מים שאין ראויין
מדרכן כגון שנתערב
בהן מעט מים או
משתיית
ומדאורייתא ראויין הן
דבעלי ברובא ומדרכן
גזרי ללא בעלי ופ"ל
דלפיו קודם קידוש לא
מיהו ציטול ברוב כדפי'
במ"ו והשתא הוי משש
כמים שנספלו. אלא
דלכתי לא יחיה דהא
איהו מפרש לעיל שנספלו
שנשתנו מראיהן דספילי
מדאורייתא. וכלל"ה

לא משמע לפרש הכי דסתמא קתני
שאין ראויין משמע בכל ענין.
ועוד אי דהיינו נפסלו לעיל משנה
ותיריה היא ותרתי למה לי. אלא
מחוררת כדפי'. וכי מגירסת

ט את הטור לחרומה וכו' וכן לקדש (א). מטמאין את המהור לתרומה בידיו ובגופו. את המהור לחטאת. לא בידיו ולא בגופו. מטמאין הנושא והנוגע בהן. אלא לשאר טומאות. לא לטהרת מי חטאת.

הרמב"ם בפ"ו מה"פ. ונ"ל את ידי הטור לחרומה ואת ידי הטור לחטאת. וכך העתיק הר"ש ופי' מטמאין ידי הטור לחרומה. משום משקים שסוללים את הידים ואת ידי הטור לחטאת. כלומר כמו כן לר"ך להטביל את הידים. לא בידיו ולא בגופו כלומר לא נטמא גופו ולא לחרומה ולא לחטאת בין שנגע בידו בין שנגע בגופו. ולענין זה לא חשיבי המשקים טמאים. ע"כ:

מלאכת שלמה

ט בפי' רע"ל ז"ל מטמאין את הטור לתרומה בידיו ובגופו וכו' וכך פי' הרמב"ם ז"ל וכך גרים אבל רבינו שמשון ז"ל גרים מטמאין את ידי הטור לחרומה ואת ידי הטור לחטאת לא בידיו ולא בגופו ופירש כו' עד לא חשיבי משקים טמאים וקשיא לי דתנן לקמן פ' בתרא הטור לחטאת שנטמא ודיו נטמא גופו ועוד דמשקי' גרידי תנן לקמן בפי' עשירי דמטמאין את הטור לחטאת אם נגע בידיו כל שכן מים שאינם ראויין לקידוש דחמיירי עפי' כשתנן בהן אפר כשר וגם

יבין תפארת ישראל

משקין טמאין. דמטמאין מד"ם רק ידי הנוגע בהן. וכו"ש שאמ"ט להנשא חוץ. וה"ה ידיים שנטמאו בהן מטמאין למאכל ומשקה חולין. רק יקט חטאת לרבותא. ול"ל דמטמאין כשאר משקין טמאים לכלים שנגעו בהן. מנזירת משקין זב וזבא [שבת יד"ב] (י"א) : (א) ר"ל נתן האפר לתוכן. והרי פסולין להזיז' ונקט במשנה ח' מי חטאת שנספלו לרבותא דקולא. דאע"ג שהיו למי חטאת הללו שעת הכושר להזיז'. אפי"ה אינו מקבל טומאה במגע להטור לחטאת בין שנגעו בידו או בגופו. והר"ד במשנתנו אפר פרה שנתנן במים שאינם כשרין. לרבותא דחומררא. דאע"ג דמי חטאת הללו לא היה להן שעת הכושר להזיז'. והול"ל דאין דינן כלל כמי חטאת לטמא הנוגע בהן. אפי"ה מטמאין הטור לתרומה בין שנגע בהן בידו או בגופו :

ועוד אי דהיינו נפסלו לעיל משנה ותיריה היא ותרתי למה לי. אלא מחוררת כדפי'. וכי מגירסת הר"ש דגרס כאן מטמאין ידים לחוד ולעיל מטמאין גם הגוף ש"מ דהכא מילתא אחריתא הוא. ועיין בהר"ש שדה גירסת הר"ש והסכים לגירסת הרמב"ם ז"ל:

הלכתא גבירתא כללא דפרק ט

משנה א מעט מים בעלמא שנפל לתוך מי חטאת. נפסלו. ואפילו נפל לתוכן רק מעט מל נפסלו. דמל המעורב במים אינו עולה כולו בבוקר בעלות השמש. כל משקין שנתערבו מכלי ורוצה ליתן לתוכן מי חטאת. צריך לנגבו מקודם. ורק בתיה בהכלי מים צבועין ועירה אותן א"צ לנגב הכלי לא היישי' לה ולא גזרו בה רבנן: ה' ניכר הצבע. ורמיבות מעט הדבוק בדפנות הכלי לא יפסול. או לא נתבקעו אבל שנתנה מראיה המים. או שאין זה או זה. אבל השקן היה מין שהוא כשפופרת חלול. שפתות פיו לאחוריו. דאז וראי מתערב שם ליתתן. נפסלו המים. ואפילו חולעיים קטנים שאין נראה בהן ליתיה. כל שישעיר שנתבקעו נפסלו. מדא"ל לשום בע"ה בלי ליתח:

משנה ג מים ששתה בהן כל בהמה חי' או עוף נפסלו מחשש תערובת רוקן. חוץ מהיונה שמוצצת. וכל השרצים אינן פוסלין בשתייתן. ואפילו נחש שלפעמים מקיאה. לא חיישינן שהקיאן. חוץ מחולדה ששתתה מהמים. נפסלו. מדבלקת:

משנה ד מים שאינן מקודשין. אע"ג שאמר בפרוש לשתותן. לא הסיח דעתו משמירתן. עד שיהיה הכלי לשתות. ובמקודשין כבר. חשיבי ולא מסח דעתו כלל מאותן שיאירו משתייתן. רק אם באמת שתה מהן. נפסלו מחשש תערובת רוקן. ולפיכך אם גירג מרחוק לתוך מין כשרים:

משנה ה מי חטאת אף שנפסלו לא יערכם בשום דבר. ואפילו במים. כדי שלא יכשלו בהן בג"א. ויתטמאו ויהזרו וישמאו תרומה. ואלא אמרינן דבמלו המי חטאת ברוב מים. והרי אפילו בנתערבו ברוב מים דעלמא. אמ"ש במגע [בכבודות כג"א. ותוספתא פ"ה דמכילתין]. וכ"ש בנתערבו במים. ואע"ג דשנתערבו ברוב מים פסולין. במשא מיהו מטמאין [בכבודות הנ"ל]. עכ"פ הכא שנתערבו במים מחבר דבערפא דעלמא הוה. ולא עדיף כפרה ששתתה מי חטאת תוך מעט לעת משיחשתה דקיי"ל ברבנן דבשרה טהור. דלא נטמא מהמים שבמעי' מדמעורבים ברפש. וה"ג הרי

משנה ח מים מקודשין אף שנפסלו אפי"ה אם נגע בהן בידיו או אפילו רק בגופו כ"ש כשנשא אותן. או כשנגע כלי או אוכלין בהמים מטמאין לתרומה. אבל לענין חטאת וכ"ש לחולין. בכל גוויי אמ"ש. אבל מים מקודשין שנטמאו בנגע בהן בידיו מטמאין תרומה ורומא. ובנגע בהן בגופו. או נשא אותן. אל כלי שנגעו בהמים. רק תרומה מטמא ולא חטאת. אבל חולין אמ"ש אפילו נגע בהן בידיו:

משנה ט אפר כשר שנתנו לתוך מים הפסולין לקדש בהן. דינו כמי חטאת שנפסלו ולא כנטמאו אף שלא היה להן שעת הכושר :

פרה כל הראוי פרקי

וחכמים משהיו. פי' כס'
2 קלל. פי' ע"י יד' כס'
3 קלל. פי' ע"י יד' כס'
וחכמים מסמאין. פי' כס':

תוספות הרשים

ג במשנה של הטמא.
ואפי' מונח על גבי
הקלל טהור. כיון דמונח
במקום טהור. (ה"ט):

אליהו רבה

משמא ארס: הסימן
בידו רבי יהושע מטמא
אפי' הו' טהורין ור"י
לעומת דאמר כדלוי לעזא
טמא מת אפי' שאני
ראוי למדרס מטמא מדרס
הואיל ויכול להיות בו שום
טומאה פי' הואיל ויכול
להיות כזולתין ומשקין
טומאה על ידי דים כמגע
לעזא ארס מטמאין מני
הכיסט פי' ידים:
וחכמים משהיו. אפילו
סו טמאין הואיל ואינן
'יכולין להיות אב טומאה
לשום לא שש' אונן מדף:

משנה אחרונה

נמי אין מטמאין אלא
דיים ולא בגוף ה"ה
לחטאת אלא דנחטאת
שויהו לטהורים כמו
טמאים והיינו נמי
טמא דנגע בתנור
לקמן מ"ד. אלא כמ"ס
הכ"מ ז"ל דמשקין
טמאין ברגלו נמי
טמאין ונמשך אחר
שנת הר"י קורקס
לעיל וליהא כמ"ס
ודע דהא דזולתין
טמאין אפילו טהורין
היינו כשהוכשרו שראוין
לקבל טומאה אבל כל
כמה דלא הוכשרו לא
שיד בהן טומאה כלל
והרי הם כזבין וכן
מוכה לקמן פי"א מ"ו
וה"א אמרי' כפ' העור
והכא לא תני לגין משום
כלים. אבל למשקין דבעלמא
מ"י דלא תני אלא ארס
דבמתני' דלעיל נמי אמר
בין טמא ובין טהור מדף
וכן כמ"ס הרמב"ם בחבורו.
ובפירושו כתב ח"ג כלי
אבן. ואיכא למדק אי בכלי
הרס איירי היכי תני סיפא
נגע בזולתין ומשקין
טהור הא לשנת הרמב"ם
משקין מטמאים כלי הרס
מנבו. וכ"ס כלי אבן גם
מחוכו אמקט"ו כלל: (יש)
שהעמיד הכלי ע"ג השרץ:
(כ) ואפי' הכלי מוקף למ"ס ועומד
בזהל המת. נמי מטמאין
רבנן. ואף שצ"ן כך וכך נאשר
הכלי בטירתו. אפי' האשר
או המים המקודשין שבתוכו
נטמאו. דכתיב והיחיתו
במקום טהור. והכא
המקודשין טהורין הוא
(ובין שטמא המים חזרו
ועימאו הכלי). ור"א ס"ל
דע"ס מקום האשר והמים
תוך הכלי טהור הוא. מיהו
כ"ח המוכן לחטאת. ואפילו
יש בתוכו מים שאב לחטאת.
רק שלא

וברגלו טהור. פי' כפי' הר"ב
מ"ד:
קלל. פי' הר"ב כלי חרס וא"כ
של אבן. הרמב"ם ועמ"ס
במ"ג פי"ג:
רבי

וברגלו. מהור. הסימן בידו י'. רבי
יהושע מטמא. וחכמים מטמאים:
ג קלל (סו) של הטמא. שנגע בשרץ:
טהור י'. נתנו על גביו י'. רבי אליעזר
מטהר. וחכמים מטמאים כ).
נגע

כנגע בידו בזולתין ומשקין טמא:
ר' יהושע מטמא. דגזר היסט אטו
נגיעה. ואין הלכה כרבי יהושע:
ג קלל של הטמא. כלי חרס שיש
בו אפר הפרה תגרוס וכדה על שכמה
(בראשית כד) וקולתה על כתפה. ונגע
בשרץ טהור. דאין כ"ח מיטמא מגבו:
והטורה אמרה והיית מחוץ למחנה
במקום טהור. ורבי אליעזר סבר
הואיל והכלי שהאפר בתוכו טהור הוא.
שפיר קרינן ביה במקום טהור. ואין
הלכה כר' אליעזר:
ר'

נתנו על גביו. שנתן הקלל ע"ג השרץ:
וחכמים מטמאין. משום דמונח במקום
טהור. ורבי אליעזר סבר הואיל והכלי
שהאפר בתוכו טהור הוא. שפיר קרינן
ביה במקום טהור. ואין הלכה כר' אליעזר:
ר'

מלאכת שלמה

וברגלו טהור. דלא נזר אלא דרך נגיעה:
ג נגע בשרץ טהור. דאין כלי חרס
מיטמא מגבו ואפילו השרץ ע"ג
הקלל טהור כיון דמונח במקום טהור:
הטהור

יבין

דברי בחטאת כל שנטמא ידו נטמא גופו.
ואפילו נגע בהזולתין
רק בידו א' (פ"ב מ"א). ודוקא
בשהוכשרו הזולתין (כפי"א מ"ו ומ"ח)
דל"כ אפילו נגע ב' ידיו טהור.
לחטאת שנגע אפילו בזולתין
טמאים נאשר הכלי של חטאת
עכ"ס לשאר מילי טהרו. אבל כלי
של חטאת נגע במשקין. או
זולתין הטהורין לחטאת שנגעו
בזולתין או במשקין. או
דוקא כשהזולתין או המשקין
הנגיעין הן טהורין. רק שלא
נשמרו בטירת לחטאת. כשאר
הכלים והזולתין הנגעין
בטירתן. אבל נגעו כלים
הטהורים לחטאת במשקין
טמאים. או כלי זולתין כלי
שנטמא חזרו במשקין טמאים.
כולו טמא. ובנגעו המשקין
הטמאים מגבו. גם בזולתין
לכה"פ גבו טמא. ובקודם
בזולתין אפילו נגעו מגבו
המשקין הטמאים, כולו טמא.
וכ"כ זולתין טהורין של חולין
שנגעו בזולתין טמאין. כפי
דמדלאורייתא אין אוכל מטמא
אוכל (הרמב"ם פי"ו מהט"ו)
עכ"ס מדרבנן מיהו מטמא
לכו עד שני. ובחטאת אפילו עד
אלף (פ"ב מ"ח): (יד) ודוקא
בזולתין בידו דגרינן אטו אילו
נגעו בידו. אבל בהסיטין
בגופו טהור. ולא דמי לכלי
טהור שהסיטו בגופו. דמטמא
ל' יהושע (ובמ"א). התם מדרשו
להיות אב הטומאה: (סו)
ומדלא מחלקי רבנן הכא בין
הן טמאים או טהורים. ש"מ
לדאילו בזולתין ומשקין טמאים
מטהרי רבנן כשהסיטין (ד):
(סו) הוא כד של אבן או של
חרס. שיש בתוכו אפר פרה
או מים מקודשין כבר (הרמב"ם
פי"ד מהט"ו): (י) אפי' נגע
במת. אלא הראשון מאבות
הטומאה דרפ"ק כלים נקט:
(יח) דכ"ח בחטאת אמקט"ו
מנבו. וכ"ס כלי אבן גם מחוכו
אמקט"ו כלל: (יש) שהעמיד
הכלי ע"ג השרץ: (כ) ואפי'
הכלי מוקף למ"ס ועומד בזהל
המת. נמי מטמאין רבנן. ואף
שצ"ן כך וכך נאשר הכלי
בטירתו. אפי' האשר או המים
המקודשין שבתוכו נטמאו.
דכתיב והיחיתו במקום טהור.
והכא המקודשין טהורין הוא
(ובין שטמא המים חזרו ועימאו
הכלי). ור"א ס"ל דע"ס מקום
האפר והמים תוך הכלי טהור
הוא. מיהו כ"ח המוכן לחטאת.
רק שלא

תפארת ישראל

בויע

א' מטמא רק בנגע בהן בידיו ומדף
דמטמא ב' מטמא ג' כנגע בהן
בגופו ורבינו הנ"ל אף הוא ה'
מחכוון לגמור דכר זה בכונת
רבינו הר"מ קורקס שמביאו
רבכ"מ (פי"ג מפרה ה"ט) וקזת
טעין לזה כל דברי רבותינו
מפרשי משנתנו. שכולן מתבאין
בסגנון א'. ואוקומה למטמא
ב' דמייירי במין מדף אחר
מהמדף שבמטמא א' וק' ואמאי
והרי גם מדף שבמטמא א' מטמא
במגע אש"כ דס"ל דאחי מטמא
ההתם ממגע דהכא: ואני עני
וגווע. תותרגא אלא ויטיל
ממני גם חוס הטעם. דלמה
לענין משא והיסט. חמיר מדף
דמטמא א' עפי ממטמא ב'.
ולענין מגע בגופו יהי' חמיר
מדף דמטמא ב' עפי ממדף
דמטמא א': ותרן קשה עלינו
כחורמום לומר דכלי הנעמא
בטומאות מת שזוכר במטמא
א'. אפילו יהי' רק ראשון. עכ"ס
טמא הוא מדלאורייתא ואפי' רק
בנגע בו בידיו יטמא לענין
חטאת ועליונו של ז'. דמדלאורייתא
טהור גמור הוא [מהר"ב ד פי"ו
ממכ"ב]. גם בנגע בו בגופו יטמא
לחטאת אמהה: ובל"ז ידו יד
כהה מלהשמש בסכינא תריפא
כוו. למספק הך ב' משניות
הסמוכים משולבים אשה לא
חמותה. ואיך נחלק עליונו
את השני. ונאמר דבמדף
שבמטמא ב' לא כלל נמי מדף
דמטמא א': ואמנם לדברי
הגמור שט"ג העניקוס יוסה
אכ"כ כל דברי רבותינו מוקקים
הא דאוקומה למטמא ב' גם
במדף שבטעונו של ז'. הרי
היינו משום דמטמא ב' נזכר
רק מגע. ואילו הך מדף דמטמא
א' הרי מטמא גם במשא
מיהו לענין מגע כולן שוין. למתא
בין בנגע בהן בידו או בגופו
ורק בנגע בכלי הטהור לגמרי.
אלא שלא נטהר לשם חטאת.
והוא ג"כ אינו ראוי למדרס.
וזה לבד שדינו כזולתין ומשקין
לקמן במתני'. דמטמאין רק
בנגע בהן בידו. ולא בנגע בהן
בגופו. וגם דברי רבינו ר"י
קורקס ז"ל אפשר לכוונס
כיון ופה בדברי הנ"ל וגם
דברי רמב"ם אפשר לכוון לפי'
זה:

(ד) כך כ' ר"ב זוק"ל הכא
בפירושו וכך נראה ג"כ מדברי
הרמב"ם בחיבורו [הלכות פרה
פי"ג ה"י]: ור"ב שם ב' דמ"ט
הרמב"ם שם נגע בהן ברגלו
טהורים. דוקא לזולתין ומשקין
טהורים קאי דאילו טמאים
לא גרע מכלי שהוא וולד
הטומאה. ואפי' מטמא לאדם
בכל מגע אפילו שבגופו
עכ"ס: ואני עני וכזב לא
זכיתי להבין. דברי הרמב"ם
שפתיו ברור מללו. דפתח
ואמר בין טהורים ובין טמאים
בנגע בידו טמא. ברגלו טהור.
ולפי דברי רכ"מ הנ"ל איך
א"כ נפרד בין הדברים. ונימא
דפסק הדיו דנקט הרמב"ם
רק אטהורים קאי: וטמאים
דנקט הרמב"ם לא יפרש
דינן. דאף בנגעו בגופו
טמאים. ואי

ר' עובדיה מברטנורה פרה כל הראוי פרק י תוספות יום טוב קלג

ציונים

ד הסהור להפאת. מ"י ע"ג
 חלופי גרסאות
 ד ומשפ ידו במשפ ידו
 תוספות חדשים
 ג במשנה ובכתבי הקודש. והרמב"ם לא הביא הך דכתבי הקודש כדפי' מה"פ וז"ע ובכר תמה עליו שם הכ"מ:
 ד במשנה בתנור גבי תנור הקלו יותר משאר כלים ללעול משנה ב' לפי שאינו נעשה אלא הטומאה ועשאוהו לאוכלים ומשקים. (הרמב"ם):

ר' יוסי מטהר. בזמננו על גבי אוכלים ומשקים וכתבי הקדש. כיון דמקומו טהור מאד טהור מכל טומאה בעיני. וכתבי הקדש רבנן גזרו זהו שיהיו מטמאין את הידים. והלכה כחכמים: ד שנגע בתנור. ואפילו הוא טהור לקדש. אם נגע בו הטהור להטאת. טמא ולרדך טבילה להטאת. שהטהור לקודש פוסל בטמאה. ודוקא שנגע בידו לנטמאו ידיו ונטמא גופו. אבל ברגלו טהור דבידו עבוד מעלה. ברגלו לא עבוד מעלה. דומיא לדוכלאין ומשקין ללעיל: והלגין בתוכו. כלי שהכניס בו מי חטאת נתון בתוך ידו: וכן האסל. מוט

רבי יוסי מטהר. כתב הר"ב כיון דמקומו טהור מאד הטומאה. וכן לשון הר"ש. וכלומר לאוכלים ומשקים שאין אלא ולד לא מטמאים לכלים. וכ"כ הרמב"ם:
 והכנים מטמאים. כתב הר"ב וכתבי הקדש רבנן גזרו זהו כו' כדחתן בסוף זב"ס. ובפ"ג ממסכת ידים. ופי' הר"ב בפ"ק דשבת במשנה י"ח דבר:
 ד *וברגלו טהור. כתב הר"ב. דומיא כו' ללעיל מ"ב: האסל. פי' הר"ב מוט כו'

שהוא נתון על גבי התנור וכו'

נגע באוכלים (ב) ומשקין. ובכתבי הקדש (ג). טהור. נתנו על גביהן. ר' יוסי מטהר (ד). והכמים מטמאים (ה). ד הטהור לחטאת שנגע בתנור (ו). בידו. טמא. וברגלו. טהור (ז). היה עומד (ח). על גבי תנור. ופשט ידו חוץ לתנור. והלגין בתוכו (ט). (וכן האסל ל) שהוא נתון על גבי התנור

מלאכת שלמה

ד הטהור לחטאת שנגע בתנור בידו טמא וברגלו טהור. פי' שנגע בתנור הקלו יותר מבשאר כלים לפי שאינו נעשה אלא הטומאה ועשאוהו לאוכלין ומשקים. הרא"ש ז"ל והוא פי' הרמב"ם ז"ל.

וה"ל הרמב"ם ז"ל שם פי"ג וכן אם נגע בידו בתנור וכיוצא בו משאר כלים שאינם טהורים נטמא כולו אבל אם נגע בהן ברגלו הרי הוא טהור לחטאת כמו שהיה ע"כ:
 ר"ע

יבין תפארת ישראל

שלא קדשן עדיין נשארין בערתהן [שם ה"ד: כא] הקלל: (ב) בטמאין מייירי. דאפילו הן שנים מטמאין תרומה [עשרהו פ"ב מ"ו]. והיונו דומיא דכתבי קודש דקטג (ג): (ג) ואפילו בס"ת. דבכל ספק גזרו רבנן שיטמאו תרומה [כשת ע"א]. מיהו כלי שטף הטהור לחטאת שנגע באוכלין שאין טהורים לחטאת אז רק כשהכלי שטף ריק נשאר בטמאהו [לעיל פי' ז"ג]. אבל ביש בתוכו מי הטהור ונגע באוכלין שאין טהורים לחטאת. וכ"ש מי חטאת גופייהו שנגעו באוכלין שאין טהורין לחטאת. נטמאו [ולקחו פי' י"ח]: (ד) אפילו לחכמים לעיל. דהתם מונח הכלי על הא"ט. אבל הכא אין על נוקמן גס הא"ט: (ה) אפילו אוכלין שניים. דס"ל דמקום הטהור לגמרי בעיני (ז): (ז) מודקק נהא סהס. משמע דבסתם תנור מייירי. שהוא טהור: (ב) באוכלין ה"ל במשנה ב'. וה"ל כלי טהור. רק נקט תנור לרבותא. דלע"ג שהוא ג"כ ממוצר [עין שם קמ"א]. אפ"ה בנגע בו בידו נטמא (ח): (ח) הטהור לחטאת: (ט) שבתוך ידו שפסע. ה' כלי שטף שמי חטאת בתוכה: (ל) הוא מוט טרנאג בל"א. והוא פשוטי כלי עץ. שקשטין ב' כדון ב' ראשין. ועתה האסל על כתפו. לשאת ב' הכדון ב' המוט. ה' לפניו וה' לאחוריו: (א) ובכל קלל היה אפר או מים מקודשין. א' מבין וה' מבין ב' לדרי התנור. והרי ב' אופנים אלו. האדם שבידו הלגין. והאסל. זה וזה נסמכין על התנור. אבל הלגין והקלל הן תלוין חוץ להתנור: דהרי

ואי משום קושיה רב"מ דמ"ח אוכלין טמאין מכלים טמאים הרבה רוח והלכה לתרץ לפמ"ש הרמב"ם בפרקין סוף משנה ד'. דלהכי כ"ח הטמא מטמא רק בזמננו שביד. מדא"ל שיהי' אב הטומאה. עכ"ל. וה"ל ה"ל אוכלין ומשקין טמאין: רק דיש להקשות על זה. דא"כ אדמפלגי באוכלין. לפלגו ולתני בכלים גופייהו. והל"ל דבכ"ח טמא שהטונו ס"ל לרבנן דטהור לחטאת. דהרי גם כ"ח א"ל שיהי' אב הטומאה: אולם מזה מוכח כמ"ש בפנים פי' ס'. דכ"ח שיש שם כלי עליו. אע"ג שא"ל שיהי' אפ"ה ג' גרי' גבי' אטו שאר כלים:
 (א) כך מוכח. דהרי לא עדיפי משרץ. דכשנגע בו הקלל טהור [ועי' רמב"ם רפ"ד דפרה] ונקט שרץ לרבותא דר"א. ונקט אוכלין לרבותא דרבנן. וגם לאשמעינן דר' יוסי דמודה בשרץ לחכמים אפ"ה באוכלין מטהר: וב"ל דלפ"ה נקט תנא פתס אוכלין. דמדדן הילין אין נהירין בהן כל כך: אבל אי"ל דמייירי גם באוכלין ומשקין שידוע שיהי' טהורים. ואש"ה נאמר עליהן בסיפא דמקומן טמא. משום דכשנגע בהן הטהור לחטאת בידו נטמא [כמשנה ב']. ליתא דא"כ למה אשמעינן הרמב"ם אוכלים שניים. הרי אפילו טהורים לגמרי נמי. אע"כ דכיון דרק משום מעלה בעלמא מטמאי את הטהור לחטאת. להכי דוקא בנגעו בהן מי חטאת גזרו שיטמאו. אבל לא שכשעמדו עליהן מי חטאת יקרא מקומן טמא:
 (ב) ובי' דמ"ט א"ש הם שלישי בתרומה או רביעי בקודש. נמי מקרי מקומן טמא דעכ"פ מטמאים הן דמי גרע מכתבי קודש והא דנקט הרמב"ם שניי' ה"ט משום דשניי' אפשר גם בחולין המזוין אבל שלישי שבחולין אין בו טומאה כלל אפילו לקודש [כפ"ב דטהרות מ"ג]. ורביעי בחולין א"ל כלל דה"ק:
 (ג) ואעפ"כ יש חילוק בין אוכלים לכלים. דבאוכלין ומשקין בין טמאים ובין טהורים רק בנגע בהן בדיו נטמא לחטאת. אבל התנור טמא הרי אמרי' לעיל [במ"ב] דאפילו כשהכלי טמא רק מדרבנן אפ"ה

נגע באוכלין ומשקין. משום היא גופה לא לריבא כיון דאפילו נגע בשרץ טהור כ"ש הני ומשום סיפא תני לה כנחשו על גביהן דפליגי בה: ובכתבי הקדש. שגם הם נטמאין את הידים כמ"ש הרב. והא דלא תני במתני' דלעיל כתבי הקדש. קמ"ל בין אוכלין ומשקין טמאין ובין טהורין נמי כעמאין לגבי חטאת והלכך לא תני התם כתבי הקדש דלא שייך בהן טהורין או טמאין דכולהו מטמאין את הידים. אבל הכא נענין להטאת מקומן טמא לא אמרי' הכי אלא באוכלין ומשקין טמאין אבל עהורין הרי דהשיבי כעמאין לגבי חטאת משום מעלה מ"ש לא מיקרי מקומן טמא והיינו דתני לה הכא בזהדי כתבי הקדש לתרומה נמי פוסלין וכ"כ מדברי הרמב"ם בקדור להסדרה לן הכא בנתנו ע"ג אוכל שהוא שני:
 ר' יוסי מטהר. פי' הרב כיון דמקומו טהור מאד הטומאה ע"כ והיינו שגם כלים הוי מקומו טמא לענין כלים אע"ג דקלל זה אין מקבל טומאה השרץ מיהא מקום טמא הוא. והכמים דפליגי ס"ל דכתבי קדש נמי בכלל מקום טמא הוא אע"ג דמדאורייתא אין כחן רמו טומאה קרא אזור אף אדברי סופרים כדאמר בגמ' פ' במה מוליקין מלא תנור א"ל שאל אביך. ור' יוסי לא ס"ל דקרא אזור על א"ט ולעטמי' חויל דס"ל פ"ח דבוטה מ"ה דעל עבירה מד"ם אינו חוזר מעורכי מלחמה. ובפ"ה ה"ק כ"ג פלוגי נמי ר"מ ור"י בעושה שוכמו ע"ג וע"ג בהמה ור"י פוסל שאינה ראוי' לטבחה שאין עולין בחילין ב"ם ולא על בהמה. ור"מ סבר ה' מדאורייתא חוטא ארבע דגזרו. ובפ"ה דשביעות דף ל"א איבא מ"ד דאמר פסולי עדות מד"ם פטורין מקרבן שבוטה. ובפ"ה דפסוקי טהורין מקרבן שבוטה. מכל הני משמע דכלכתא כהכמים דהכא וכן משמע פ"ד דנדה מ"ג. אבל בההיא דפ' היסן פסקו הפוסקים כר"מ. ועיין בענין זה במשנה למנך רפ"ו מהל' תרומות: ד שנגע בתנור בידו טמא. ה"ל טמא לתנור שהוא כ"ח אינו נעשה אב לעולם ואינו מטמא האדם אלא ידים והלכך בהטאת נמי אינו מטמא אלא הידים אלא בהטאת אין חילוק בין תנור טהור לטמא דלפי' טהור ה"ל טמא לחטאת כדאמרי' נמי בנגע באוכלין ומשקין לעיל: הריה עומד ע"ג התנור. משמע דתנור הוי מקום טמא. וז"ל דאיידי הכא בתנור שהוא טמא ולא כהך דרישא דאיידי אפילו בטהור לחטאת הוי כעמא. הכא אין לפרש כן דכל משום מעלה לא מיקרי מקומו טמא כדפי' במתני' דלעיל: וכן האסל. ב"ל דלפי'

הכא בכלי. דוקא כשהכלי טהור לא נטמא בנגע בו ברגלו אבל אם ה' גגע באוכלין ומשקין. משום היא גופה לא לריבא כיון דאפילו נגע בשרץ טהור כ"ש הני ומשום סיפא תני לה כנחשו על גביהן דפליגי בה: ובכתבי הקדש. שגם הם נטמאין את הידים כמ"ש הרב. והא דלא תני במתני' דלעיל כתבי הקדש. קמ"ל בין אוכלין ומשקין טמאין ובין טהורין נמי כעמאין לגבי חטאת והלכך לא תני התם כתבי הקדש דלא שייך בהן טהורין או טמאין דכולהו מטמאין את הידים. אבל הכא נענין להטאת מקומן טמא לא אמרי' הכי אלא באוכלין ומשקין טמאין אבל עהורין הרי דהשיבי כעמאין לגבי חטאת משום מעלה מ"ש לא מיקרי מקומן טמא והיינו דתני לה הכא בזהדי כתבי הקדש לתרומה נמי פוסלין וכ"כ מדברי הרמב"ם בקדור להסדרה לן הכא בנתנו ע"ג אוכל שהוא שני:
 ר' יוסי מטהר. פי' הרב כיון דמקומו טהור מאד הטומאה ע"כ והיינו שגם כלים הוי מקומו טמא לענין כלים אע"ג דקלל זה אין מקבל טומאה השרץ מיהא מקום טמא הוא. והכמים דפליגי ס"ל דכתבי קדש נמי בכלל מקום טמא הוא אע"ג דמדאורייתא אין כחן רמו טומאה קרא אזור אף אדברי סופרים כדאמר בגמ' פ' במה מוליקין מלא תנור א"ל שאל אביך. ור' יוסי לא ס"ל דקרא אזור על א"ט ולעטמי' חויל דס"ל פ"ח דבוטה מ"ה דעל עבירה מד"ם אינו חוזר מעורכי מלחמה. ובפ"ה ה"ק כ"ג פלוגי נמי ר"מ ור"י בעושה שוכמו ע"ג וע"ג בהמה ור"י פוסל שאינה ראוי' לטבחה שאין עולין בחילין ב"ם ולא על בהמה. ור"מ סבר ה' מדאורייתא חוטא ארבע דגזרו. ובפ"ה דשביעות דף ל"א איבא מ"ד דאמר פסולי עדות מד"ם פטורין מקרבן שבוטה. ובפ"ה דפסוקי טהורין מקרבן שבוטה. מכל הני משמע דכלכתא כהכמים דהכא וכן משמע פ"ד דנדה מ"ג. אבל בההיא דפ' היסן פסקו הפוסקים כר"מ. ועיין בענין זה במשנה למנך רפ"ו מהל' תרומות: ד שנגע בתנור בידו טמא. ה"ל טמא לתנור שהוא כ"ח אינו נעשה אב לעולם ואינו מטמא האדם אלא ידים והלכך בהטאת נמי אינו מטמא אלא הידים אלא בהטאת אין חילוק בין תנור טהור לטמא דלפי' טהור ה"ל טמא לחטאת כדאמרי' נמי בנגע באוכלין ומשקין לעיל: הריה עומד ע"ג התנור. משמע דתנור הוי מקום טמא. וז"ל דאיידי הכא בתנור שהוא טמא ולא כהך דרישא דאיידי אפילו בטהור לחטאת הוי כעמא. הכא אין לפרש כן דכל משום מעלה לא מיקרי מקומו טמא כדפי' במתני' דלעיל: וכן האסל. ב"ל דלפי'

היה עובר מ"ג שם פי"ד ח"ס :
חכמים ש' שטמאין ע"י ט"ס :
ה היה עובר זכיה נ"ג
ע"י . אבל עובר מ"י
ט"ס :

חלופי גרסאות

ה עובר הוא החוד כ"י
עובר הוא פהור .

תוספות חדשים

ה בחרי"ב ד"ה ר' עקיבא
משמא ועיין כחוס'
דבכת דף ד' ד"ה אכל
ש' חנו דכשהתפן בידו
ש' ע"י לא ש"ך קלוטה
א"כ לגון דהכא ע"כ אין
הטעם משום קלוטה ו"ס :

אליהו רבה

ר"ע משהר . דסבר
קלוטה כמי שהנחה
דמ"ה וזו כמ"ן דמנחה
הקלוטות ארבעה ובמקום
טהור הוא והיינו עממא
דמטמא כפי"א והיינו
דמטהר כה' :

משנה אחרונה

לר"ן למתני' דלוי
תני תנור לחוד ה"א
דבהא עממו חכמים
דידו בתר גופו גירר'ה
קמ"ל דאפילו באכל
מטמו . וז"ל דלא מהמירו
חכמים כהא אלא לעיין
ח . א"כ אכל עומד כהיל
היה והקלוטות בידי
חון לאהל ובתוכם קדש
או תרומה טהורין הוא
ק"ל ידו לאו כתר
גופו גירר'ה כדלמור
אביי כפי"ק דשבת ידו
של אדם אינה לא
כרה"ר ולא כרה"י
עיין פי"ג דנעטע מ"י :
ה ה"ה עומד חון
לתנור . כזכרין דף
ג"ג מייחא לה וגרס
והשרז כחוכו ומשמע
לענין מקום עמא
כענין עמא ממש ולא
מה שטמא לחטאת
משום עממא כדפי'
כמתני' דלעיל ונראה
דמתני' דלעיל גרסו
נמי כש"כ והשרז
בתוכו :

והעבירו ע"ג התנור .
ולא נכנס
כאזכר התנור שחס'
נכנס באיורו הוי כמנחה
במקום עמא כשחזר
כ"ה עמא כמו גופו
וכ"כ מדברי הר"ש
וגפי' רש"י בזכרין
אפסות הוא :
ר"ע מטמא . פי' הר"ב
דפי"ל קלוטה כמי
שהנחה . ונראה דלאו
וכן פי' רש"י בזכרין
ריב"ם אכילה מיני

מוט שנותנים שני כדון בשני ראשו : ובו שני קללות . שני כלים
שהאשר נחון בהם שקלל אחד קשור בראש המוט האחד וקלל
אחד קשור בראשו השני . והאשר האדם והאשר ע"ג תנור .
והלגין והקלל שבהן המוט והאשר חון לתנור : ר"ע משהר .
שאין הכלי שבו האשר עומד על גבי
התנור ובמקום טהור הוא : וחכמים
משמאין . הואיל והאדם האכיל
עומד על גבי תנור . חשבינן לכלי
כאילו הוא עומד ע"ג התנור ובמקום
טמא הוא מונח . ואין הלה כרבי
עקיבא : ה היה עומד חון לתנור .
שהתנור מפסיק בינו לכותל . ומלן
בכותל ובו הלגין של מי חטאת :

והעבירו על פי התנור . שכל תנוריהן פיהן למעלה : ר"ע משמא . דסבר קלוטה כמי שהנחה דמי . ובשעה שהעבירה
על פי התנור הרי היא כאילו הניחה בתוכו ונעממה : וחכמים משהרין . סברי לא אחרין קלוטה כמי שהנחה דמי . והלכה
כחכמים

כ"ו ועיין מ"ס במ"ה פ"ז : ה חו"ן לתנור . כלומר להלן מן
התנור שהתנור מפסיק בו . רש"י
פי"א דזכרין דף ג' :
פרה"ק . ע"מ כפי"ב משנה ד' : ר"ע מטמא . פי'
הר"ב דסבר קלוטה כמי שהנחה דמ"ה . וכן
כפי"א דשבת . אכל שם פי' הר"ב
למעלה מי' לא כמו שהנחה על
הארץ דמ"ה . ויש לחלק ולענין שבה
מקום טהור הוא (וא"כ דהכא הכל
כרה"י) אכל בגמרא דזכרין מפסיק
בלאו הכי אדעהא דכ"ע לאו כמו
שמונה דמ"ה ובהא קמיפלגי . ר"ע
סבר גזרינן שמה ינוח . ורבנן סברי
לא

והעבירו על פי התנור . שכל תנוריהן פיהן למעלה : ר"ע משמא . דסבר קלוטה כמי שהנחה דמי . ובשעה שהעבירה
על פי התנור הרי היא כאילו הניחה בתוכו ונעממה : וחכמים משהרין . סברי לא אחרין קלוטה כמי שהנחה דמי . והלכה
כחכמים

שלמה

ה ר"ע מטמא . דסבר קלוטה כמי שהנחה דמ"ה ומהא עממא נמי
מחייב נבי זורק בשבת מרה"י לרה"י ורשות הרבים כחמש
וחכמים פטורים ורזה לדקדק בזכרין פ' דס חטאת מה דמי חטאת

שנעממו מטרהין שהרי נדה מוין עליה והיא טהורה אע"פ שנעממו המים
משכחו לאורה ופריך מכוונתא דקתני מודה ר"ע כהואה שעברה ע"ג
כלי חרס עמא או ע"ג משכב ומושב עמא שאי טהורה שאין דבר עמא
משמא

תפארת

יבין
דברי הכלי שבו האשר ומי חטאת הן באזכר חון לתנור .
ור"ע לטעמיה דפי"ל קלוטה כהנחה דמי . והי"ל כמנחה חון
לתנור שמקומו טהור : י"ג דמדכסמין הכלים שבהם המים
והאשר על התנור עממא להן . הי"ל כמקומו טמא . דדוקא
בזכרין אמרין לעיל [פי' י"ח] דכשמונה החטאת על אזכרין
טהורים . מיקרי מקומו טהור . משום דזכרין קילא עוממא .
דהרי גם כשהן עממאין א"כ שיעממו אדם וכלים . להכי כשהן
טהורים מקרי מקומו טהור . אבל כלים כיוון כשהן עממאין
מעממאין לאדם גם כשהן טהורים . להכי גם בטהורים מקרי
מקומו טמא . מדאפשר בהן עוממא המורה (מ"ג) : י"ד ובש"ס זכרין
[ג"א] גרסוין שר"ך בתנור . וי"ל עוד לתנור דנקט במשנה ד'
וה' אורחא דמילוחא נקט . דה"ה כלי אחר . רק ככלי אחר הו'
לר"ך לפרש דמייירי שאינו טהור לחטאת . משא"כ תנור האזכר
אפשר שיהיה טהור לחטאת . הרי לא נל"ך כלל לא להאשר
ולא להמים . ואגב זה נקט נמי הכא תנור . אבל שר"ך לרבותא
דרבנן נקטו' דלא מבעי' בהושיטו למעלה מהתנור . דאינו רק
עוממא מדף מד"ם [וכה"ל] . אלא אפילו בהושיטו ממשל שר"ך
דפי"ל עוממא דלוריהא אפי"ה מטעמי רבנן : י"ה דפי"ל דנושא
חומר'ה לחטאת חיושינן שמה בשעה שיעבדנה ויכניסה באזכר
התנור ויטמא [ועיין הר"ש] (י) : י"ו וי"ל דנקט לגין לרבותא
דרבנן . דאע"ג שהוא כלי שטף שמקבל עוממא בניניה מנבו .
אפי"ה

ישראל
אפי"ה נעמא גם כשנגע בו בגופו ככל מקום וכן לעיל [פ"ח מ"ב] .
כשנעמא הסנדל מעוממא דרבנן . מטמא להאדם שנגע בו בגופו :
אמנם כפי הנראה מפי' הרמב"ם והרא"ש כן משמע דפי"ל דמדנקט
תנא סתם . משמע דבין בתנור טהור או עמא מייירי . דדוקא בתנור
חרס אמרין דאע"ג שהוא עמא אפי"ה כנגע בו בגופו טהור . כבאזכרין
ומשקין לעיל ומשום דבין כ"ה . ובין אכומ"ס א"כ שיהי' הטמא' :
ואני בער ולא אדע דעת קדושים . דלוי ח"ה בתנור הדין כבאזכרין
ומשקין . א"כ למה פליגי להו תנא בתרי כבי . ולא כלליהו יחד כמ"כ .
והכי הי"ל . נגע באזכרין ומשקין או כ"ה . בידיה עמא וכו' . ולכה"ס
לא הי"ל להסמיך ביניהו עם משנה ג' : ותו למה נקט תנור ולא שאר
כלי : ותו לפי דברי רבותינו לא שמעינן כמתני' כלל דין הנוגע בשאר
כלי טהור מה דיו : אולם כפי הנראה חזר בו רבינו רשב"ד . דהרי
כפי"ג מפרש לא חילק כלל בהלכה ח' בין כ"ה לשאר כלים . משמע
דגם כ"ה הטמא דינו כשאר כלים עממאין :

(ט) וא"ת עכ"פ לר"ע הוי כהטמא . וא"כ ח"ך לא יעמא המי חטאת :
ואין מונין ראשון ורבי כהטמא . וי"ל כ"ה ח"ך לא יעמא המי חטאת :
י"ל כיון דהתנור טהור לשיכר דוקא כנגע יד נעמא . ולא כנגע הגוף :
מירור לפי' דוקא כה' התנור טהור מטעמי ר"ע . אבל כה' התנור
טמא . כחמת גם לר"ע הוי האשר והמים עממאין לא משום מקומו טמא .
רק משום נגיעה . דככלי טמא לא מתקלין בין נגע בו בידו או בגופו .
וכרבנן לעיל סוף מ"א ומשנה ב' : ונ"ל עוד דלאו הי רובלא חשיב ותני
תנא חרס ולגין ואכל וקלל אלא נקט חרס ולגין לרבותא דר"ע דאע"ג
לגין כלי שטף ומקט"ו מנבו . והאדם הנוגע בהתנור חזר ונגע בגלגין
שאוהו . וסד"ל דהו"ל כאילו נגע הלגין כהתנור . דעממא הלגין [וכמשה
י] . ואע"ג דהכא שאני דמפסיק אדם עכ"פ הרי אין מונין ראשון ושני
כהתנור בידי או אין מונין ראשון ושני כהטמא . ועממא הלגין [כשליה
פרקין] . אבל כנגע בתנור הטהור כשאר גופו . אז הלגין ומה שכתבו
כלי עץ הוא . ואמקט"ו רק כשם בו כ"ק מעות [ככלים פי"ו מט"ו] וגם
[כמ"ג] . וכ"ה הכא דהתנור טהור לגמרי והאכל אמקט"ו כלל והקלל אמקט"ו מנבו . אפי"ה מדחשבינן להקלל כאילו מונח על התנור . הרי
ככה"כ אפילו מפסיק נייר או אכל שאמקט"ו הי"ל עכ"פ מקומו טמא .
ועממא הקלל טם מה שכתבו : אמנם ג"ל פשוט דהכא מייירי שה' בידי
הלגין . דכיון שטמא התנור . מטמא להאדם לעיין חטאת . עכ"פ התנור שנגע בו או האדם כשעה שנטמא . והוא חזר ונימא להאדם . והאדם
בעהרתו עדיין [כר"ס פ"ה דפרה מ"ב והר"ב פי"ט מ"ח] עכ"פ התנור שנגע בו או האדם כשעה שנטמא . והוא חזר ונימא להאדם . והאדם
הלגין . דכיון שטמא התנור . מטמא להאדם לעיין חטאת . עכ"פ התנור שנגע בו או האדם כשעה שנטמא . והוא חזר ונימא להאדם . והאדם
דנעטע [פי"ג מ"י] כה' עומד חון בית מנוגע ופסט ידו לחון והניח אדם אחר כעשות בידי . דהטעמות עממאין כאילו נכנסו לפניו לשידון
ידו כתר גופו . וה"ל הכא הי"ל כאילו הכלי עם המי חטאת ממשל להתנור . ור"ע ס"ל כי אמרין עדיין ידו כתר גופו . ה"מ ברשויות דאע"ג שהוא כחון
דינין לה כאילו היא לפניו אבל דיודון ידו כאילו היא במקום גופו ממש לא : (י) ודרמב"ם והר"ב אחרת' כהנו דעטע ר"ע דפי"ל קלוטה כמי
שהנחה

מדינא קאמר כדפי"ל כהמ' שבת דא"כ אמאי לא תני תנא פלוגתיהו גבי תרומה כה"ג דר"ע מטמא אלא דוקא הכא משום חומר'ה לחטאת קאמר
והיינו דלא מפליגי הכא בין חון עשרה ולמעלה מעשרה כדמפלגי לענין שבת דמשום חומר מי חטאת אין לחלק : אבל עומד הוא הטהור ובידו כלי
לעיל קא מהדר דהא דמונה במקום עמא עמא דוקא האשר אכל כלי ריקן לית לן בה ואפילו קלל מונח ע"ג הארץ טהור . והא דקתני עומד הטהור

מדינא קאמר כדפי"ל כהמ' שבת דא"כ אמאי לא תני תנא פלוגתיהו גבי תרומה כה"ג דר"ע מטמא אלא דוקא הכא משום חומר'ה לחטאת קאמר
והיינו דלא מפליגי הכא בין חון עשרה ולמעלה מעשרה כדמפלגי לענין שבת דמשום חומר מי חטאת אין לחלק : אבל עומד הוא הטהור ובידו כלי
לעיל קא מהדר דהא דמונה במקום עמא עמא דוקא האשר אכל כלי ריקן לית לן בה ואפילו קלל מונח ע"ג הארץ טהור . והא דקתני עומד הטהור

כזמנים: ובידו כלי ריקם. ללא בעל והניח במקום טהור אלא באפר הפרה ובמים המקודשין על ידי האפר: ו של הטאת טמא. דקדש ותרומה טמאים הן אלא חטאת: שניהם בשתי ידיו. שנושא של חטאת בידו אחת. ושל קודש או של

הוא(י) הטהור לחטאת. על גבי תנור. ובידו כלי ריקן הטהור לחטאת. ובמים שאין מקודשין(י): ולגין של חטאת (ש) שנגע בשל קדש(ש) ושל תרומה. של חטאת טמא (ש). ושל קדש ושל תרומה. פהורין (ש). שניהן בשתי

לא גזרינן. ומ"מ הרמב"ם בפירושו כתב גם כן כדברי הר"ב: **ובידו** כלי ריקן. כתב - הר"ב ללא בעיני והניח במקום טהור אלא באפר כו'. כמו שביאר הפסוק. או למים מקודשים (לסבת) האפר אשר בה. הרמב"ם: **ו שנגע** בשל קדש ושל תרומה. ותרומה טמאים הם אלא

לגין של הטאת שנגע כו' של חטאת טמא. לגין של תרומה טמא. לחטאת ומטמאין לגין של חטאת כענין שנגעו וטמאין לגין של חטאת ומטמאין את מי הטאת שאין מוסיף ראשון ושני בחטאת וכל הטמא לחטאת מי חטאת מטמאין אותו ומזוהי מי חטאת ומטמאין את לגין ושניו ראשון קדין טמא כמי חטאת והוי ראשון לכל דבר אפילו לתרומה: ושל קדש ושל תרומה שיהיו. סוף ולא נטו אלא בראשון שהלגין של חטאת ראשון הוא ושל כלי מקבל טומאה אלא

כלומר או בשל תרומה. הר"ם: **שך** חטאת טמא. פי' הר"ב דקדש

מלאכת שלמה

שמה יניחנו דרך העברתו אכל ההזאה שיאזה מידו מטהר ר' עקיבא. הר"ם והרמב"ם ז"ל: **ו שנגע** בשל קודש ובשל תרומה. כ"ל ור"ה לומר או בשל תרומה: כל

יבין

תפארת ישראל

בויעו

משנה אחרונה

אפי"ה טהור. לאפילו כטוג כחומר לא חשבוין לי. מיהו לר"ע לאפילו העביר סקלל של חרס ע"ג התנור. אפי"ג דקלל חרס חמקט"ו מנבו. עכ"ל כיון דכמוה חשבוין לי. הרי מקומו טמא [וכמה ג]: (ז) ר"ל מותר לעמוד: (ח) דזוקא באפר חטאת או באפר שבתוך מים המקודשין קרינן ב' והניחו במקום טהור: (י) שיש בו מים המקודשין באפר: (י) בכלי הטהור רק לקודש או לתרומה. והן בחובו: (יא) אפילו לחלוין בטמא לגין חטאת. דהרי מדטמא זה הלגין לענין חטאת. מדנגע בלגין תרומה. חזר לגין חטאת ומטמא הוי חטאת שבתוכו. מדחין מונין ראשון ושני בחטאת. ומדנקטתא אחי חטאת הו"ל אכ העומאה דרבנן. וחזרו ומטמאין את הלגין שהן בחובו. ונתהוה הלגין ראשון בטמא חולין. דאפי"ג דמדאורייתא כשנסבלו הוי חטאת. וכ"ש כשנטמאו. פרח דין מי חטאת מינייהו. אפי"ה מדרבנן עדיין דין כמי חטאת כשרים. שהן אכ הטומאה [בפי"ה דלי"ס]. ופסיר עושין להלגין שהן ראשון (א): (ב) דאפי"ג שנגע בהלגין של חטאת שנטמא. עכ"ל הלגין ההוא אינו רק ראשון לטומאה. וכלי אינו מקבל טומאה רק מאכ העומאה

שהוזהה דמי והוא ללא כמסקנת הש"ס [ובמים לג"ה] דמסיק כמ"ס כניס: וי"ל לרמב"ם לא הדר ב' הש"ס כמסקנת לגמרי רק כמה דמ"ד דגם בזרק נמי אמרי' קלוטה כמנוח וה"ק ר"ע סבר גזירה שמה יניח ר"ל כיון שהלגין בידו חיישי' שמה כשעה שמוסיפו ממעל להתנור: ושהו קת באויר ממעל להתנור. וככה"ג אמרי' קלוטה כמנוח דמי. אכל בשוק הוזה ממעל להתנור שכבר יאזה עת הוזה מידו. והעסק הוזה שמה ממעל להתנור. ככה"ג א"ל לחוש שמה תהיה הטמא ממעל להתנור. ככה"ג גם ר"ע מודה ללא אמרי' קלוטה כמנוח דמי. כך כ"ל דעת הרמב"ם והר"ב אלא שמר"ש ומהר"ש הכא לא משמע כן. שהרי הזכירו מהשם הכנסה לתוך התנור: ואח"ל דק' לרמב"ם דהרי [בשבת ז"א] אמרי' דר"ע גם בזריקה כמנוח דמי: וי"ל הרי לר"ש ור"ק טפי וטפי דהרי לדידהו גם כמשיט ס"ל לר"ע ללא כמנוח דמי. והרי כסוגיא דשבת שם כין כמשיט וכן בזרק ס"ל לר"ע כמנוח: ותו מה משי"ה"ס הכא דבזרק ההוזה ממעל להתנור. כיון שיאזה מידו א"ל לחוש שמה אפי"ה לזויר התנור וק' נהי דהך חששא ליבא. עכ"ל הרי לר"ע כל קלוטה כמנוח דמי גם כבזרק אלא ע"כ ללא מדמינן טומאה לשבת לענין קלוטה. דבשבת כן ברשויות תליא אמרי' דנקטת ברשות זה הו"ל כמנוח שם: תדע דוכי ס"ד לר"ע הוורק ד' אמות כר"ה לפטור. דהרי קלוטה כמנוח דמי. והו"ל בעוקר ומניח עוקר ומניח כל הד' אמות וככה"ג הרי בודאי פטור אפי"ג רק כב' רשויות. כשכא לרשות אחר באוירו הו"ל כמנוח שם אכל ברשות א' לא הו"ל לענין

וכידו כלי ריקם. ה"ה דכלי לבר מותר להניחו במקום טמא ולרבותא מני שואו ביד הדיקס שאם נגע האדם בידו כמנוח טמא וזויר ומטמא הכלי לא חיישינן שמה יגע: **ו לגין** של חטאת שנגע בלגין של תרומה. הלגין הוא כלי שטף כמ"ש הר"ב מ"ב וכל הכלים חוץ מכלי חרס דאין להניח את הטומאה כמותם והלכך הלגין של תרומה אפילו הוא טהור נחשב לחטאת כאלו הוא אכ הטומאה לטמא אלא וכלים כמנוח דהייס דזוקא אמרו חכמים כר"ש הטמא מדף והטהור אינו מדף אלא כמנוח לכ"ש אפילו הטהור מטמא אדם וכלים. והיינו דדיוק הכא למיתני שנגע בלגין. אכל נגע בכלי חרס של תרומה נהי דלענין חטאת הטהור הוי כטמא. הכא אפילו טמא לא מטמא כלי דאין כלי מקבל טומאה אלא מאכ דאין כ"כ נעשה אכ. והרמב"ם בחבורו העתיק כלי של חטאת שנגע בכלי של תרומה. ולא ידעתי למה שינה שכן המשנה וה"ל לבאר דבכלי שטף מיירי ולא בכלי חרס כדפי':

ימא קלוט כמנוח דמי. עדיין לאו כמנוח דמי דהרי מסיק אויר ללא גרע מהטור מסיק וטהור: (יא) כך כוונת רב"א ז"ל. וא"ת הרי אמרינן לעיל [מ"ב] דכלי א"ל חובין סהורים אמ"ס להטור לחטאת רק כנגע בהן בידיו. וא"כ איך יטמא הכא הלגין של חטאת כנגע בלגין של קדש. והרי אין ללגין של חטאת לא יד ולא רגל. וי"ל דג' מדריגות יש. (א) אדם טהור לחטאת שנגע בכלי או מאכל טהור. רק שלא נטהר לחטאת. רק כנגע בידו. מטמא אפי"ג לחטאת. (ב) כלי הטהור לחטאת שנגע בכלי או מאכל טהור רק שלא נטהר לחטאת. הו"ל אפי"ג לחטאת. (ג) אכל כלי שיש בחובו מי חטאת. אפי"ג טמא

תוספות יום טוב פרה כל הראוי פרק י ר' עובדיה מברסגורה

בשני יירות שניה שהיון
ג"כ טעם טעם שניה :

תוספות חדשים

9 בה"ב ד"ה ושל
תרומו כו' דעת
ה"ל הוא כדעת הר"ם
והר"ש אלא דקשה כיון
לדיו מקבל עומא ממי
הטאת א"כ הוא טמא
לחטאת. כמ"ס הוא ט"כ
לקמן במסג' ג' והכ"ל
המ"ט וכו'ן לז"ירי כ"כ
ניירות וא"ט טעם בתרומה
צ"דו. א"כ אין עמא
לחטאת וקשה מלי א"ט
כו' גם ד"ב"ר שאחר זה
שכתב וז"ל א"ט טמא
עמא משום טמא מי
חטאת כו' קשה להלכו.
דלא חייבי כדעת הר"ם
דלא אינו טמא כלל לחטאת.
אבל נראה דדוקא לענין
חטאת י"י חילוק זה אבל
לשאר דברים מ"ט טמא
משום טמא כמובאר
במכ"ס ופ"ש דוכתי.
ועין כו"ט ב"מ ד"ה
ת"ל:

אלוהו רבת

מ"כ הטומאה : שניה
בשתי ידיו שניה שמואל
שטעא א"כ מנין של
תרומה טעם כהן ועמא
כניעמו כהן וטור
לחטאת עמא לחטאת וכו'
שטעא א"כ טעם מנין
של תרומה טעמא את הלגין
לגין חטאת וכו'ן שמואל
את המים שאין מנין
ראשון וע"י לחטאת
והואל וזהו עמא לחטאת
חזרו מי חטאת וטעמא
המים טמא מי חטאת
שכל הטמא לחטאת מי
הטאת טעמאן אותו
והואל מי חטאת
מעמא ג"כ וכלים
במעט כשם שטמאן כדתן
ר"פ כלים ועמא הלגין
של תרומה כמעט כשם
הטאת את מי החטאת
והלגין של תרומה טעם
ראשונה טמא כשם
שטמא את מי חטאת כו'
א"כ הטומאה כל זמן של
כרת כדתן בפ"ב דז"כ
כל המעמא בגדים כשם
מעט כל זמן של פירש
הוא א"כ הטומאה וחזרו
הלגין של תרומה טעמו
ראשון ועמאן את
התרומה : שניה בשתי
ניירות שניה שהיון
הואל וז"י חסדן
לגין של תרומה ל"ד ואל
מעט כהלגין ל"ד ואל
הטאת ועמאן הוא טמא
לחטאת כמו שהיה וטעמו
לחטאת אין מי חטאת
טעמאן אותו לא כמעט
ולא כמ"ס דלחטאת כשם
פרק ג' ל"ד הל"כ שניה
עובדין : של חטאת
בנייר כו' שניה שמואל.
של חטאת עמא א"כ ע"כ
צ"ייר לא מקבל עומא

אלל חטאת. עיין במשנה ג' פרק דלקמן : שניהן טמאים.
לשון הר"ב של חטאת משום דנגע צו ומטמא
מי חטאת. ולא ידעתי למה נקט מי חטאת. מטמא הלגין של
חטאת הל"ל. וכ"כ הרמב"ם וכשכז עמא לחטאת מפני
החזיקו לגין של קדש צידו. נטמא
לגין של חטאת אשר צידו האחרת.
ע"כ. ומ"ס הר"ב ושל תרומה עמא
משום נטמא מי חטאת. שכיון שהיא
טמא

בשתי ידיו. שניהן טמאים מג'. שניהם
בשני ניירות. שניהם טהורים מג'. של
חטאת בנייר ושל תרומה צידו מה' .
שניהן

מלאכת שלמה

של חטאת בנייר ושל תרומה צידו שניהם טמאים מ"מ של חטאת בנייר

בויע

פלי זה בכלי או אוכל שאינו עהור לחטאת. או נטמא הכלי ההוא.
הואל וחמירא. להכי דיוו כחדש טעם זה צידו [עין פ"ט מ"ה
ור"ק]. אולם ק"ל מעיל [פ"ח מ"ט] דמשע רק כשפסלו לא תכתב
שם חטאת מיניירו. ודין בכל מי חטאת. שהטור לחטאת לא נטמא
מן בין כנגען צידו או בגופו טורף הוזה. אף דהך לא חזו להוזה.
אבל כשנעמא חזו אין דיון כמי חטאת כשרים. ולהכי מטמאן להטור
לחטאת לכה"פ כנגע כהן צידו. דכשאר משקן עמאן דמו דמטמאן
לחדש הטור רק כנגע כהן צידו. ומטמאים המי חטאת הללו
שפסלו. גם לכלים. ככל משקן עמאן שמתעלים כלים מגזירת משקן
של זב וזה [כשבת יד"ב]. וא"כ כיון שכל משקן עמאן חשבינן
להו. שנעשו ראשון לטומאה. אין עושין להלגין סתם כתיובו רק שני
לטומאה. ואין הלגין חוזר ומטמא רק תרומה. מדשני עשה שליטי
בתרומה. ואיך כתב רבינו הכהן שהלגין יטמא גם חולין. י"ל דכ"פ
מסיפא דמשנתו דקתני שניהן כב' ידיו. שניהן עמאן. הרי מוכח
דדין מי חטאת טהורים יש להן. דלא כשאר משקן עמאן. איך הטמא
אותו יטמא התרומה. אע"כ דודאי א"כ דנטמא גזרו עליהן שידונו
כמי חטאת טהורים. שהכלי טעמו כהן של לזורף הוזה יטמא חולין.
ואפ"ה הם אמרו וזה אמרו. שלא יטמאו לחדש טעם כהן כגופו.
דוגמת שאר משקין עמאן. והטעם משום הכירא כדי שידעו שכל
טומאן מ"מ ולא ישרעו על טומאן תרומה וקדשים [ככלים פ"ה מ"ב
והר"ב שם] :

ישראל

תפארת

יבין

הטומאה (יב) : מג' ה"כ צ' הלגין טמאים גמורים לכל
דבר דהרי האדם טעם כהלגין שבו התרומה. נטמא ממנה
לחטאת. ומלררך עבילה עכ"פ מ"ס. נטמא למי חטאת
שטמא א"כ"ג שלל נגע כהן [כפ"ח מ"ו]. וחזור המי חטאת
הטמאים ומטמאן להאדם שטמא אותו. והרי הוזה מי חטאת
שלא לזורף הוזה. מטמא כלים טעמו כשעת משאו [כפ"ק דלי"ג]
והרי מי חטאת חלו שנטמאו. נושא אותו שלל לזורף הוזה
ועמא. וחזרו ומטמאן בזהוה טעם להלגין של תרומה להיות
ראשון. דהרי האדם טעמו בזהוה טעם. הוא א"כ הטומאה.
כל זמן שלל פירש מהמי חטאת [כפ"ד דז"כ]. אמנם הכהן
אפילו היה יורפכה מדלעיל. שהיה המי חטאת כ"כ שאמקט"ו
מגבו. והתרומה יחזה בכלי טעם. כמו שיהיו עמאן. דהרי
מדקממא האדם לחטאת מהלגין של תרומה. לררך עבילה
לחטאת מ"מ. ומטמא המי חטאת שטמאן. רק דהטמא לא
מיירי בשני. רק נקט תרומהו צלגיון. וכמ"ל לב. אבל
התרומה והקודש. ע"כ רק כהו צלגין טמא כלי טעם. כך
הדיון. אבל כהו בקבל טמא כ"כ. אף שנטמא האדם הטמא מי
החטאת. מדקמאן שלל לזורף הוזה. עכ"פ אינו מטמא כלי
התרומה והקודש רק כנגען. ולא כשטמאן. והרי מלד טעם חזו
כלי חרס מקבל עומא מגבו (יג) : מ"ד אפילו כהו שיהיו כל
שטף דמקט"ו מגבו. עכ"פ מדקממאן מפסיק לא נגע כהלגין
תרומה. דאף בכלי נייר מקט"ו [ככלים פ"ו מ"ו]. עכ"פ מעט
נייר דמקט"ו [ועמ"ס כו"ט כ"ג מ"ה ופ"י מ"ד] וא"כ מדמפסיק
הנייר בין לגין התרומה ליד האוחזה. לא נטמא האדם הטור
שטמא לחטאת. וגם אפילו היה נושא המי חטאת שלל לזורף
הוזה. ונטמא האדם הטמא ע"כ. עכ"פ טמא להלגין
תרומה. דהרי הנייר מפסיק. וגם לגין חטאת ח"ט. מדכל
טומאמו מהחטאת : מה' חדא מיניירו נקט. ויה"ה כה"ל לגין
של

(יב) מיהו דוקא כהו המי חטאת בתוך לגין. שהוא כלי טעם
מגבו. להכי נטמא מהלגין של תרומה. אבל כהו בקבל. שהוא
כ"כ. או גם מי החטאת טהורים. דהרי אפילו הקלל נגע כשרן הו'
טהורים [כמשנה ג']. ורק אותה הכלי שתרומה והקודש בתוכה. זה
אין חילוק בין שהוא כלי טעם או כ"כ. דבין כך או כך עהורה.
מדלחיה מקט"ו מהכלי של מי חטאת. שאין הכלי ההוא אהט"ו.
ולכאורה היה נראה דמ"ט רק בשל קפוחת נקט התנא מלת לגין.
אבל בהקודש ותרומה נקט סתם מלת "בשל" ר"ל יהו' איהו כלי שיראה.
רק דלפי האמת א"ל לומר כן. דלא נימא דהתנא מיירי גם כשתרומה
כ"כ. היכי קאמר כסיפא בשניהן כב' ידיו סתמא. דמשמע דמיירי
בהך שניהן דרישא. ואי כשתרומה כ"כ. הרי לא נטמא דליון כ"כ
היינו רק לעמאן. אבל לענין חטאת. אף שהכלים שטמאו ונגעו כהן היו
הם לחטאת. דהרי אין מנין ראשון ושני בחטאת [בלקמן פ"ה מ"ח] :
שלא לזורף הוזה [וע"י כה"כ כד"ה של חטאת בנייר]. וא"כ ל"ל
שיחטא

מקט"ו מגבו : מיהו נ"ל דהא דקאמר הכהן דשל תרומה וקודש עהור
טהורים לחטאת. אפ"ה השתא טעמו כהלגין הטמא לחטאת נטמאו גם
(יג) אבל ק' הרי מדקממא סתמא משמע לכה"פ גם כשטמאן

אחרונה

משנה

חטאת צידו שניהם טהורים שלא נטמא בשל תרומה שהנייר מפסיק. וכן
שניהם בשני ניירות כל שאינו נוגע בשל תרומה אין מי חטאת טמאן
אותו שהרי הוא ראוי להוזה וכן שיעמו כהזכרו לכל שנושא מי חטאת
לזורף הוזה אין מטמאן אותו ושלא לזורף טמאן אותו וה"ל אם לא
נטמא בשל תרומה הרי נטמא לזורף. ולא כמ"ס הר"ב כאן דאפילו של
תרומה בנייר טמאן חטאת לנשאן אלא שאין חזרוני ומיטמאן
בטומאה הבהח מחמת עמאן ע"כ להרמב"ם אינו כן דכל הראוי להוזה
ולזורף הוזה אין מטמאן לעולם. אלא שהר"ם לא ס"ל חילוק זה וכמ"ס
כפ"ט מ"ח. ומ"ס הר"ב לפי שיטתו ששניהם בשני ניירות שהאדם טמא
ותרומה עהורה דהא מפסיק נייר ע"כ. דלא לאו הפסק נייר טמא
הללוחית של תרומה כי היכי דנטמא אובלן ומסקין להיות תחלה
כדתן פ"ה דז"כ מ"ח הנושא מי חטאת טמא שניהם ופוסל אחד וה"ה
דמטמא כלי טעם כדלחיה התם ריש פרק א' :

בין בלגין ריקן שטמאו לחטאת ובין שיש בו מי חטאת ושאר כולהו כבי איירי
במ"א"ס מי חטאת דוקא: של חטאת טמא ושל קדש ותרומה טהורין. דדוקא
לגין טעם בלגין אבל לגין כשתוכו מי חטא' טעם ככבר של תרומה' הו' אופ"ל
של חטאת עהור והכבר טמא. של חטאת עהור דכבר שאינו א"כ אינו טמא
כלים כדפ"ל לעיל דכלי חרס ואפילו לחטאת לא מטמא. והכבר טמא שהלגין
שמי חטאת בתוכו הו' נוגע ככב שמי חטאת הן א"כ וכל נוגע ככב
כשער מנעו מטמא אובלן ומסקין כמ"ס הר"ם רפ"ה דז"כ ויהי תנן
במתני' פכ"ח דכלים מ"ו : שבידן בשתי ידיו. אורחא דמילתא נקט שדרך
לישא צידו וה"ה אם נשאן על כתפו ועל רגליו דכל כלי הראוי ליטמא כמת
הו' א"כ הטומאה לחטאת ואם נגע בו הטור לחטאת בין צידו ובין בגופו
הרמב"ם כפירושו. אבל כהזכרו חזר בו ולא הזכיר שנטמאו ידיו וגם הר"ם
נטמא לחטאת ולא כמ"ס הר"ם משום שנטמאו ידיו ונטמא גופו ומנען אחר
הרמב"ם לא כתבו זה: שניהן עמאן. פ"י הר"ב של תרומה עמא משום נטמא מי
חטאת ע"כ. ויבאר הרמב"ם כפירושו דהואל ונטמא בשל תרומה ואין ראוי
להוות חזרוני מי חטאת ומטמאן אותו והיינו נמי של תרומה בנייר ושל

של חטאת בנייר ושל תרומה צידו שניהם טמאים מ"מ של חטאת בנייר
כחטאת אינו חושך שאין מנין ראשון ושני בחטאת ע"כ. ודבר
טמא

פרה כל הראוי פרקי תוספות יום טוב קלה

שנתן מטאין מ"י ע"ג
היו נתונים ע"י ע"ג

נגע בידו בשל תרומה נטמא לחטאת. וכייר דבשל חזאת אינו חוץ. דאין מונין ראשון ושני לחטאת ונטמא של חטאת. והאדם טמא משום נטמא מי חטאת וטימא את של תרומה שנגע בו בידו. אבל של תרומה בנייר חוץ בו הנייר. והע"ג דנגע בשל חטאת בידו שניהם טהורים. דאע"פ שהוא טמא משום נטמא מי חטאת. מ"מ אין מי חטאת חוזרים ומיטמאים בטומאה הבאה לאדם מחמת עלמן: ר"י אומר של חטאת טמא. ר"י לעטמיה דאמר בתוספתא טהור לחטאת שהביט את המפתח שהוא טהור לתרומה. טמא.

אליהו רבה

כלל הכולל ושל תרומה בידו נטמא כנגע לנין של תרומה ונטמא לשל חטאת כנגד כדתנין בפסוק דלקמן מתנין ו' כל הטעון ביאת מים כו' בין מדרים מעטא את מי חטאת כנגע וכמא ודסי מי הא טעון ביאת מים מדרים הכולל ונגע בלנין של תרומה שכן עמין לחטאת. ושל תרומה טמאין הכולל והוא טמא לחטאת חזרו מי חטאת וטמאיהו משום טמא מי חטאת ועשה את הטומאה כל זמן שלא פירש ומטמא הלנין של תרומה כנגע בטמא את מי חטאת להיות ראשון ומתנין ו' ומתנין ו' מי חטאת של תרומה בנייר כו' שניהן טהורין. הכולל ו' נגע כנגדן של תרומה ו' נגע ו' מי חטאת מעמין אותו משום דהוא לחטאת הברך שיהיו טהורין: ר"י אומר של חטאת טמא. בין שיהיו כתי יירות בין של תרומה בנייר. ר"י לטעמיה דאמר הסיע בידו חילקין ומסקין טמא אש"ס שאין ראויין לטמא אדם בכך כדמנין הסם ה"ו טמא האדם כשהביט בידו את הלנין של תרומה ומטמא לשל חטאת כנגע וכמא. אבל של תרומה טהור הכולל ו' וייר מטמא ולא נגע בהן וכמא אינו חטאת כדתנין ע"כ דוכין כל הטעון כגום כגדים שאינו מטמא אלא כנגע אבל לא כמא אש"ס לא פירש: היו נתונים ע"ג הארץ כו' של חטאת טמא. הכולל ו' נגע בלנין של תרומה ומטמא לשל חטאת ולהאיס דאין מונין בו ראשון ושני וטמאין מי חטאת ושטמאין ללנין

שניהן טמאין מי). של תרומה בנייר ושל חטאת בידו. שניהן טהורין. ר' יהושע אומר של חטאת טמא מי. היו נתונים על גבי הארץ ונגע בהם. של חטאת. טמא מי). של קדש ושל תרומה

של קדש או של תרומה: של חטאת טמא. דנטמא האדם בלנין של תרומה וטימא את של חטאת: ושל קדש ושל תרומה טהורים

ביבין תפארת ישראל בועז

שיתטמא האדם מדנגע בכלי הקודש שהוא עומא לרבען. הרי בל"ו נטמא עומא לזורייתא מדנגא מי חטאת שלא לנרד הוזה. וחזרו ומטמא בכלי הקודש ולכלי החטאת שנגעו בשעה ששפא המי חטאת ואח"ל הרי כבר כתב הרמב"ם בסוף פרק [כלל ו'] דלוקא הטהור לקודש ולא לחטאת נטמא כנגע או נשא המי חטאת וכן הביא ר"כ בשמו [פ"ה מפרה ה"ו] א"כ ו'ל' דמשתניו מיירי בשטהור לחטאת ולא נטמא כנגע המי חטאת: אפ"ה ק' דהרי הרמב"ם בסוף פרקין ע"כ מיירי כששאל לנרד הוזה דל"כ יסתור רבינו א"ע במ"ס בתיבדור [רפס"ו מפרה]. דלוקא כנגע או נשא המי חטאת שלא לנרד הוזה נטמא. והיכי ייירי ע"ס. אי כטהור לחטאת. הרי אמרת אפי' בעלטין של לנרד הוזה נטמא וכטהור בעשרתו. ואי כטהור לקודש לבד. הרי טמא לחטאת. וא"כ בו שישאל לנרד הוזה דהרי טמא הוא: אע"כ דנגענו או נשאן שלא לנרד הוזה. אשילו טהור לחטאת נטמא: ונגם שפא דקרא והנוגע והנושא יבם כגדיו. ודאי גם כטהור לחטאת מיירי. ולפ"י רק כטהור לחטאת מחלקיקן בעלטין לנרד או שלא לנרד הוזה. והדרת קשיא לדוכתה דל"ל לעומת הכלי קודש. הרי בל"ו נטמא האדם עומא לזורייתא ממי חטאת גופייהו. וחזרו ומטמא אותן כנגיעתו: ודחוק לומר דלעולם הכא מיירי כששאל לנרד הוזה. ורק מדנטמא האדם מכלי של תרומה ונטמא מלהנות בהן. הו"ל כששאל לנרד הוזה: אלא כ"ל דלעולם הכא מיירי כששאלן של לנרד הוזה ואפ"ה לולא שנטמא האדם מכלי הקודש. אף שנטמא ממי חטאת. לא הו' חזרו ומטמא אותן חזרה שעה בלוחה נגיעה. משום שכל עומאיהו הוא חטאת. מדתן מי חטאת טהורים [ועמ"ס בס"ד פ"ה כ"ב. דשם מביאר הדבר יותר]:

(י"ד) ולפענ"ר ראה דהכא גם בל"ה נטמא המי חטאת. דלא עדיף נייר שכל ארון לנין החטאת. אמילנו היו המי חטאת בקל [לעיל מ"ג]. דהרי כלי חזון אינו מקבל טומאה מגבו. ואפ"ה נטמאין הכמים מדמקומו טמא. וה"ל יד הנושא שנטמא מלנין התרומה. כמקרא עכ"ס הרי נטמאין על ידו. ושמיטין לעיל לחכמים [סוף מ"ד] דאסל וקפ שמי חטאת חלויין לתן כולד מ"כ הכא שאלו הטמא בהן: הרי אין מונין ראשון ושני בחטאת עכ"ל: וטרלא כ' כדכרינו. דמ"ש

משנה אחרונה

הוא זה כיון שאין כאן נגיעה בטומאה מאי מונין איכה דהא דאין מונין היינו שנגע בטומאה אבל הכא דמי קבל שנגע בשרך לעיל מ"ג. ולשון הר"ם וכייר בשל חטאת אינו חוץ וכ"כ הר"ם. ולא ביארו הטעם. גם הרמב"ם לא ביאר הטעם בזה. וז"ל דהטעם הוא כיון שנטמא בשל תרומה הרי הוא כוב לחטאת כדאמרין כל הראוי למדרס מרף לחטאת יאדם כיוצא בו. וכיון דהוי כוב מטמא הטהרות שבידו אשילו כלא מגע דק"ל כל עומאות המיטיות טהורות חוץ מהמיטיו של זב כדאמר רפ"ג דזבים. ועוד כיון שנטמא בשל תרומה הרי המים שכידו מונחין במקום טמא כדלעיל:

של תרומה בנייר ושל חטאת בידו שניהם טהורין. פ"ה הר"ב שאין מי חטאת מיטמאין בטומאה הבאה מחמת עלמן ע"כ. ולעיל כתבנו דזהו כשיטת הר"ם. אבל להרמב"ם גם האדם לא נטמא כשנושא לנרד הוזה. ונצ"ח ליישב תוספתא הביאה הר"ם פ"ה מ"ג דכלה של תרומה שנטמא לתוך מי חטאת בטמא מעמין וכטהורה טהורין שאם אתה אומר בין כך ובין כך טמאין חוץ טהרה למי חטאת שנטמא המה כמים וחזר וטימא את המים נטמא חוץ כמים וחזר וטימאין רמ"א תוחבן כגום או

היו נתונים ע"ג הארץ ונגע בהם. פ"ה הר"ב שנתן ידו אחת על של חטאת וידו אחת על של קדש וכו' ע"כ. וה"ה נתן רגלו אחת על רגלו אחת ע"ז דכחא אין חילוק בין נגע בידו או בנטו כמ"ס לעיל ר"ש מ"ב:

הכפיים מהחורין מ"י

תוספות הרשים

ר' במשנה ושל תרומה טהורים. לפי שהיא אפי"ם שהיא עמל לחטא ותימא את הגבן. לא תימא מי חטאת אשר כחור הגבן לפי שהיא לא נשא מי חטאת אלא נגע כליו (הרמב"ם):

אליהו רבח

ראשון לכל דבר: ושל תרומה טהורה. לפי חטאת לא עמלוהו לאדם דלא כלגין הוא דנגע ולא כמיס עמלן והלגין ראשון הן ואין אדם מקבל טומא' אלא מאי טעוקה וטעור הוא לקדש ולתרום: הסימן. את ענין ר"ו עממל לשל חטאת לטעמיה. דמטמא אף כמיס כדלמדין אכל של תרומה טעור דלוי עממל כמיס אפי"ם של פירט גדלמדין: רחבמים משהרין. שאין כלגין של תרומה מטמאין אותו כמיס הוא ואין לטמא עממל כלל:

*הסימן. אשניהם כשמי ינידות קאי. מהר"ם: רבי יהושע מטמא. והכמים מטהרין (ב): ונתרומה דלא נגע כמי חטאת אלא בלגין: הסימן ר' יהושע מטמא. לטעמיה דלומר טעור לחטאת שהסיס את המפתח שהוא טעור לתרומה. טמא. ולית הלכתא כותיה:

מלאכת שלמה

ועל קדש בידו: הסימן ר' יהושע מטמא. דחשיב משא כמגע לענין מי חטאת ככוליה פרקין דהיינו נמי עממל דהסיס אוכלין ומסקין דעממלן לר' יהושע לעיל בפרקין:

בועז

תפארת ישראל

יבין

דמס"ה מטמא למי חטאת. מדכשא אוחן והוא טמא. וכמ"ס הרב בעצמו אח"כ ע"כ דמ"ל להר"ב דהכא מיירי גס שנגע בהן דרך הגייר בזה או בזה. אף שלפ נשא אוחן. ולכך הורגך לומר דמס"ה נטמא כלי החטאת מלפין מונין ראשון ושיני כהטאת: ותמוזה מאד. דא"כ ע"כ מיירי בכלי נייר שמקבל טומאה. דלכ"כ מה ראשון ושיני שייך כין. הרי לא נגע כלל. שהגייר מטמא. אלא לאו ש"מ שאין הכלי נייר מטמא. וה"כ ק' אלאי בתרומה בנייר אפסי חטאת טעור. הרי כלי נייר מקט"ו ואין פונין ראשון ושיני כהטאת: ואי"ל דכיון דכלי אשקט"ו רק מאהט"ו. א"כ לא נטמא כלי הגייר מכלי התרומה ליתא דא"כ גס כמטמא כלי הגייר בין החטאת ליד האדם. נמי יומא הכי. דלפין כלי הגייר מקט"ו מכלי החטאת. מדלפין כלי החטאת אהט"ו: ואין לחלק בין ביאת הטומאה מהתרומה להטאת דקילא עפי מהחזרת הטומאה מהטע את לתרומה. משום דעוממת חטאת סחורת חמירא עפי. ומס"ה אמרו: גבה דכטומאה חמורה כוז כלי מקבל טומאה אפילו מולד הטומאה: ליתא דלחרבה הרמב"ם בשליה פרקין [כלל ג'] ב' להיסך דדוקא כביאת טומאה לחטאת יס ב' חומרות דלפין מונין בה א' וכו'. וככלי נקט"ו גס מולד: ובכ"ז א"ל לומר דרך ככא כנגען כלי משא מיירי. דמדקתני סיפא. היו נתונין בפרך. ש"מ דרישא כגשפן מיירי וכו':

והרי כל היסט דינו כנישא: (ב) חרווייהו לטעמיהו במשנה אלו. דלר' יהושע כיון שהסיס כלי הטהור לתרומה. נטמא ככלי שבתוכו טמא. ונממל לחטאת שהסיסו אח"כ. אכל כלי הטהור לתרומה. דוקא כנגע בו בידו. נטמא לחטאת. מם שאין כן כשרק הסיסו:

הלכתא גבירחא כללא דפרק י

משנה ה' זרק או אפילו העביר ביד הכלים שבו האפר והמים. ממעל באויר שו"ע כלי טמא. או ע"ג שרץ. נשאר במהרתו. ולא אמרינן קלוש כתיבת דמי. ואפילו היו כלי חטאת אלו דבר שמקבל טומאה מגבו. לא אמרינן שיהיו לכל חפנים כנגוע בהטומאה שנקלש ממעל לה. אלא נשאר בטהרתו. אבל כלי שרק מוכן לחטאת. או מים המוכנים לקדשן. אפילו מונחים ממש על מקום טמא כל שלא נטמאו מהנגיעה נשארים בטהרתן:

משנה ו' כלי שבתוכו אפר או מי חטאת. והכלי מקבל טומאה מגבו. ונגע בכלי קודש טהור. אע"ג שגם הוא מקבל טומאה מגבו. נטמא הכלי חטאת מכלי קודש. וטמא לחטאת שבתוכו. וחוזר ומטמאם להכלי חטאת לטמא גס חולין. אבל הכלי קודש טהור מונגע רק בכלי חטאת שהוא ראשון. ואם אדם חטאת לחטאת נשא כהתה ב' כלים א' של קודש וא' של חטאת. ושניהן מנין שנקבל טומאה מגבו. אפילו מטמא נייר במקום אחיות חטאת. נטמא האדם והכלים. דהאדם נטמא מהקודש. ומדצריך טבילה לחטאת. מטמא לחטאת אף שרק נשאו ולא נגעו. וחוזר ומי חטאת ושימאו לתאדם. והאדם לכלי התרומה שנגעו קודש שפירש מהחטאת ששימאו. אבל בהפסיק נייר במקום אחיות הכלי קדש. אע"ג שבכלי חטאת אין הפסק במקום אחיות. הכל טהור דתרי לא נגע בטומאה. וכיון דכלי הקודש טהור אינו מטמא להכלי חטאת שנישאו. ואם חטאת לחטאת נגע בכ' כלים הבל ולא נשאן. כלי חטאת שמקבל טומאה מגבו. נטמא אפילו נייע בו אחר שפירש מהתרומה. וכלי הקודש טהור אפילו נגע בו בשעת שנגע בחטאת. דבכל נגע אינו מטמא בגדים וכלים בשעת נגעו. ובדמיט שניהן בבת אחת ולא נגעו. הכל טהור. משום דכלי טהור אינו מטמא לטהור לחטאת שהסיסו רק בשהכל שרופט ראוי למדרס. וכמוקם משנה א':

משנה א' ה' מדרגות יש במטמאי האפר. או מי חטאת. או לאדם או כלי הטהורים לחטאת. א' כל כלי הראוי לקבל טומאת מדרס. אע"ג שהוא קודש וטהור. וכ"כ אדם הטהור לקודש. עכ"פ חרי אפשר שיהי' זכ למטא מדרס. וכ"כ רוקן וסימו רגליו. כל הנהו מטמאי לחטאת כהטאת כמגע משה והיסט. ב' כל כלי הראוי לקבל רק טומאת פת. ואפילו כלי חרס שאי אפשר שיהיה אב הטומאה. כולן דוקא כשתן טמאים מטמאים לכל הטהור לחטאת כמגע משה והיסט. וכן חרין בכל אבות הטומאות בעצמן:

משנה ב' ג' כלי שננטמא בטומאת דרבנן. מטמא לטהור לחטאת רק כמגע. אולם כל תנך מגע שזכרנו היינו כיון שנגע בהן בידו או בגופו. ד' אבל הטהור לחטאת שנגע באוכלין ומשקין אפילו טמאין. או בכלי שאינו ראוי למדרס. רק ראוי לקבל טומאת פת. והוא טהור. אז דוקא כנגע בהן הטהור לחטאת בידו נטמא. ולא כנגע בהן בגופו:

משנה ג' ה' כלי חרס שאינו מקבל טומאה מגבו ויש בתוכו אפר חטאת או מים מקודשין. ונגע בא' מאבות הטומאה. וכ"כ בטומאת דרבנן. וכגון כתיבי קודש. טהור. ורק בבית הכלי ע"ג. ואפילו ע"ג טומאת דרבנן נטמא:

משנה ד' הטהור לחטאת שנגע בתנור הטהור. אע"ג שכל תנור מחובר הוא. ואפי"ה אם נגע בו בידו נטמא. וכ"כ אם מונח כלי חטאת ע"ג התנור מיקרי טקומו טמא. ולא לבר כמנוח ממש על גבין. אלא אפילו מונח על התנור פשוטי כלי עץ שאמקט"ו. ובאחד מראשן תלוי כלי חטאת שיש כאן ג' לשיבותא. שתרבור טהור וכחומר. והדבר המפסיק אינו מקבל טומאה. והכלי של חטאת אינו מונח ע"ג הטהור. ואפי"ה נקרא לחטאת טקומו טמא ונטמא: